

BOJOVNÍK

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

Ročník LXIII 15. 11. 2018 Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

23

Naša anketa

V nedelňajšej relácii „O 5 minút dvanásť“ 14. 10. 2018 Martin Klus v súvislosti s britským brexitom razantne vyhlásil, že „hlas ľudu je hlas boží“. O pár minút neskôr to však v súvislosti s referendum na Kryme poprel a vyhlásil iné. Tam vraj ide o „ruskú anexiu“.

Ako si to vysvetľujete? Nemal by sa M. Klus vrátiť do vyšších tried základnej školy, aby mu nanovo vysvetlili čo je to demokracia a čo sú to dvojité metre?

Ján Šteuček, člen ObIV SZPB, Martin: – „Quod deus licet, non licet bovi.“ Apropó: Čo je dovolené Angličku, nie je dovolené Rusku!

Ale ani nám občanom Slovenska, Čiech a Moravy, nebolo dovolené (v záujme demokracie?) vyjadriť sa k „vystúpeniu z ČSFR“, detto k „vstupu do NATO“!

Josef Surman, podpredseda ZO SZPB, Martin-Sever: – Referenda v roku 2014 o pričlenení Krymu k RF sa zúčastnilo 83 % oprávnených voličov a o pripojení hlasovalo vyše 96 % zúčastnených. Na Kryme žije približne 58 % ruského obyvateľstva, takže nielen Rusi, ale aj iné národnosti hlasovali za pripojenie.

Dňa 5. mája 1992, po rozpade Sovietskeho zväzu vláda Republiky Krym vyhlásila nezávislú republiku a o deň neskôr vlastnú ústavu. Do sporu zasiahla v roku 1995 ukrajinská vláda zrušením krymskej ústavy a v roku 1998 vstúpila do platnosti nová ústava definujúca Krym ako súčasť Ukrajiny.

Pán Klus by si mal položiť otázku, kto anektoval, aj keď nie vojensky, ale úradnou cestou, Krym ako prvý a mal by sa doučiť históriu.

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB arm. gen. L. Svobodu, Čierny Potok: – Bože chráň! To by sa musela vrátiť do školských lavíc drvivá väčšina našich „bohorovných“ poslancov a ústavných činiteľov!

Podľa ich vyjadrení je rozhodujúce, kde v danej dobe sú. Ak je dopoludnie a pozerajú sa na východ Slnka „nie slniečka“, tak sú proti sankciám voči Rusku. Ak sa však otočia a vidia „totem“ západu, tak sú ochotní bojovať proti „agresívnym Rusom“ do posledného Slováka. Ibaže oni budú ten boj za „demokraciu“ udatne viesť v poslaneckých laviciach a nie v prvej línii. Tak je to v politike a asi nielen u nás!

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Keď sledujem poslanca Klusa v televízii, otvára sa mi vo vrecku nožík. Zámerne dostáva veľa priestoru, aby „oblboval“ neznačných problematiky.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Počet zvierat na Zemi sa znížil o 60 %

Podľa ostatnej správy Celosvetového fondu divokej prírody (WWF) „Živá planéta“ za 44 rokov sa počet vtákov, rýb, cicavcov, plazov a obojživelníkov na Zemi znížil približne o 60 %.

Aký máme stav dnes nevieme, pretože správa sa zaoberá len obdobím 1970 – 2014. Konštatuje však, že hlavnou hrozbou pre zvieratá je činnosť človeka: rast spotreby, využívanie prírodných zdrojov degraduje životné prostredie zvierat. Tvrdá je však aj k ľuďom. Konštatuje, že ľudia podkopávajú možnosti prírody zabezpečiť život človeka na Zemi.

Vedecký riaditeľ Londýnskej zoologickej spoločnosti Ken Norris sa nazdáva, že ľudstvo stále má šancu, ak sa vyberie novou cestou. WWF vyzýva obyvateľov a predstaviteľov všetkých štátov, aby zastavili tendenciu likvidácie planéty a pripravili dohody o ochrane prírody.

Správa WWF

Kyjev oslobodzovali československí vojaci Dnes v ňom vládne ukrajinský štátny terorizmus

Uplynulo 75 rokov ako 1. čs. samostatná brigáda v ZSSR pod velením plk. Ludvíka Svobodu v zostave 1. UF gen. N. F. Vatutina oslobodzovala od nacistických okupantov Kyjev. Naša brigáda bola dokonca prvým zväzkom, ktorý vstúpil do centra Kyjeva. Sovieti jej udatnosť vyznamenali Radom Suvorova.

Dnes sa táto udalosť nepripomína, inde vo svete by boli plné námestia politikov i vencov. Nikde u nás neznejú hymny, ani prejavy, mlčia aj médiá.

Autor tohto článku Přemysl Votava píše, že hľadal v knižkupectvách knihy o tejto významnej udalosti na východnom fronte, lenže z regálov sa na neho valilo len množstvo memoárov literatúry od nemeckých generálov, maršalov... Čiže desiatky autorov približuje českým (a aj slovenským) čitateľom slávne víťazstvá vojakov Wehrmachtu na východnom fronte. Všetko na kriedovom papieri s mnohými fotografiami. Avšak o hrdinstve

našich československých vojakov sa toho veľa nedozvieme.

Na tom, že sa naši vojaci ocitli priamo na hlavnom smere útoku na Kyjev, mal zásluhu plk. L. Svoboda, ktorý o to otvorene požiadal sovietske velenie. On si bol vedomý významu tejto historickej udalosti, lenže naši súčasní politici už nie.

Záverečné boje o Kyjev vyvrcholili 6. 11. 1943, v ranných hodinách sa čs. tanky (s menami Jan Žižka, Lidice...) prebojovali do jeho centra.

V ťažkých bojoch o dnešné ukrajinské hlavné mesto sa preslávili predovšetkým tankisti ppor. Josef Buršík,

ppor. Richard Tesařík a samopalníci pod velením por. Antonína Sochora. Všetci traja sa stali držiteľmi titulu Hrdina ZSSR s právom nosiť zlatú hviezdu hrdinu. Celkovo tam však Česko-Slovensko malo 3 300 hrdinov, čo bol počet bojujúcich vojakov našej brigády.

* * *

V Kyjeve žije Jelena Berežná, ktorá je riaditeľkou spoločenskej organizácie Inštitút právnej politiky a sociálnej ochrany. Za to, že mienila zorganizovať, aby niekoľko desiatok ľudí prišlo položiť kvety k buste generálovi Vatutinovi, tak sa jej asi osem ľudí (údajne z bezpečnostných síl Ukrajiny) vlámalo do vlastného bytu. Pri vylamovaní dverí jej oznámili, že „nikajého Vatutina dnes nebude“. Toto

(Pokračovanie na str. 3)

Z listu predsedu SZPB generálnemu riaditeľovi RTVS

Vážený pán generálny riaditeľ, Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, ktorý združuje stovky priamych účastníkov bojov proti fašizmu a kolaborantskému režimu na čele s Jozefom Tisom, ako aj tisícky detí a vnukov odbojárov a ďalších antifašisticky zmýšľajúcich ľudí, s hlbokým rozhorčením prijal informácie o projekte novej relácie RTVS – Najväčší Slovák.

Hneď v prvej trojici kandidátov na tento titul programoví pracovníci RTVS vybrali vrcholného predstaviteľa slovenského fašistického štátu a už otázka, ktorá sprevádza fotografiu J. Tisa, pripúšťa možnosť, že tento vojnový zločinec bol mučeníkom. Takisto pokladáme za absurdné, že RTVS svojim divákom podsúva aj možnosť, že Alexander Dubček, ktorý bol mimochodom ako

partizán v bojoch SNP dvakrát zranený a jeho starší brat padol v Povstaní hrdinskou smrťou, bol zbabelec.

Dôrazne protestujeme proti takémuto pochybnému prístupu k tzv. kontroverzným témam našej histórie. O to viac, že RTVS je verejnoprávna inštitúcia a podľa toho by mala konať.

Pripúšťanie možnosti vyzdvihovať vojnového zločincina a hlavného kolaboranta nacistického Nemecka na Slovensku a súčasne dehonestovať skutočné, kladné historické osobnosti hoci aj akousi zábavnou šou, už zneužívajú na svoju propagandu pravicové extrémistické sily na Slovensku a zneisťujú to hodnotové zameranie našej mládeže. Aj preto považujeme takéto úmysly a konanie vedenia RTVS za vyslovene nezodpovedné.

Ing. Pavol Sečkář, PhD., predseda SZPB

Na zamyslenie:

Človek sa občas potkne o pravdu, ale väčšinou sa
pozbiera a ide ďalej.

Winston Churchill

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

23

AfD je vo všetkých 16 parlamentoch

Značné straty zaznamenali v ostatných parlamentných voľbách v nemeckej spolkovej krajine Hesensko konzervatívci a sociálni demokrati, ktorí tvoria na celoštátnej úrovni tzv. veľkú koalíciu.

Hoci Kresťanskodemokratická únia (CDU) kancelárky Angely Merkelovej voľby vyhrala, pripísala si najhorší výsledok od roku 1966. Sociálnodemokratická strana Nemecka (SPD) dosiahla dokonca naj-

horší výsledok v dejinách.

Veľký úspech zaznamenala pravicovo-populistická Alternatíva pre Nemecko (AfD – 7,5 % hlasov, čo je 11 miest v parlamente), ktorá sa prvýkrát dostala do krajinského snemu vo

Wiesbadene. Celkovo je teda zastúpená už v parlamentoch všetkých 16 nemeckých spolkových krajín. **HSP, 29. 10. 2018 (výňatok)**

Stáli členovia BR OSN sa postavili proti zmluve o zákaze atómových zbraní

Rusko, V. Británia, Čína, USA a Francúzsko sa postavili proti Zmluve o zákaze atómových zbraní, hovorí sa v spoločnom vyhlásení týchto štátov.

„Neoblomne sa nazdávame, že najlepším spôsobom dosiahnutia mieru bez atómových zbraní je etapovitý proces, vychádzajúci zo situácie v oblasti medzinárodnej bezpečnosti. Tento preverený prístup k atómovému odzbrojeniu priniesol citeľné výsledky, vrátane hlbokého zníženia svetových arzenálov atómových

zbraní,“ hovorí sa v dokumente.

Zmluva o zákaze atómových zbraní podľa názoru piatich stálych členov BR OSN vraj neberie do úvahy zásadné otázky, ktoré treba riešiť na dosiahnutie stabilného atómového odzbrojovania v globálnom meradle a taktiež vraj protirečí Zmluve o nešírení atómových zbraní.

Zmluva „neprivedie k likvidácii ani jedného kusu zbrane. Nezodpovedá najvyšším štandardom nešírenia. Provokuje rôzne názory v rámci medzinárodných nástrojov nešírenia a odzbrojenia, čo môže ešte viac sťažiť ďalší proces v oblasti odzbrojenia,“ hovorí sa vo vyhlásení.

Moskva, Londýn, Peking, Paríž a Washington podtrhli, že nebudú podpisovať zmluvu a vyzvali iné štáty, aby „vážne porozmýšľali nad následkami s tým spojenými“.

– r –

Havran článkom o Kuffovi v denníku Sme porušil etický kódex novinára

Tlačovo-digitálna Rada SR na podnet našej advokátskej kancelárie rozhodla, že zverejnením článku autora Michala Havrana s názvom „Pošlite Kuffu do cirkusu“, uverejnenom v denníku SME dňa 27. 6. 2018 bol porušený Etický kódex novinára.

Autor sa v článku obzvlášť hanlivo vyjadroval ku kresťanským symbolom, ako aj k osobe kňaza vdp. Mariána Kuffu, pričom verejne a okázalo hanobil náboženské presvedčenie kresťanov, najmä katolíkov.

Z rozhodnutia Tlačovo-digitálnej rady SR vyberáme:
„...komentár autora možno

úrovňou i obsahom zaradiť medzi tzv. nenávisťné prejavy (hate speech), nie nepodobné v dnešnej dobe, žiaľ, častým fašizoidným prejavom. Komentár totiž priamo vyzýva na potlačanie práv iných, menovite práva slobody slova osôb s náboženským vyznaním. Znevažovanie prejavov viery iných ľudí (aj keď sa s nimi

autor článku nemusí nijako stotožňovať) je mimoriadne neúctivé a urážlivé a to bez ohľadu, či ide o prejavy viery kresťanov, moslimov, židov či veriacych iných náboženstiev.“

Naša advokátska kancelária bude následne žiadať, aby sa všetky publicistické médiá, a to najmä verejnoprávna RTVS vyjadrili, či budú naďalej spolupracovať s autorom predmetného článku, šíriaceho nenávisťné prejavy a vedome porušujúceho Etický kódex novinára.

HSP, 31. 10. 2018

Merkelová nezvolala banderovský pozdrav

Kancelárka SRN Angela Merkelová sa počas návštevy Kyjeva prihovorela vojakom v ukrajinčine, vojaci jej odpovedali druhou časťou nacionalistického pozdravu.

Po tom, ako zazneli hymny Ukrajiny a Nemecka, Merkelová pozdravila vojakov slovami:

„Vitaju, voiny!“ (Pozdravujem vás, vojaci). Ako odpoveď jej vojaci zakričali „Hrdinom sláva!“, čo je druhá časť pozdravu, ktorý predtým používali nacionalisti z jednotiek OUN a UPA v rámci odpovede na slová banderovského pozdravu „Sláva Ukrajine!“.

– r –

Neuveriteľné, čo začali Američania priznávať

A síce, že systémy PRO v Poľsku a Rumunsku sa dajú ľahučko prezbrojiť z obranných na útočné. Dnes to vyhlásil bývalý činiteľ Pentagonu Abraham Denmark, ale keď o tom už pred pár rokmi pred mnohými svetovými novinármi hovoril Putin (dôkazov toho je plný internet), tak svet mlčal. Putin vtedy novinárov preškolil, že tu ide „len“ o výmenu programového zabezpečenia, čo je otázka pár minút, a že keď sa to bude diať, tak o tom „nebudú vedieť ani Poliaci a ani Rumuni“. Hoci sa to bude diať na ich území.

Podľa Denmarkových slov, zmena systémov Aegis Ashore v Poľsku a Rumunsku na pozemné základne krídlatých rakiet môže v súbehu s už existujúcimi námornými a vzdušnými raketami USA (!!!) skomplikovať plány Kremľa na obranu vlastného

územia pred možnými útokmi z európskeho smeru, píše USNI News s odvolávkou sa na Denmarka, ktorý je dnes šéfom ázijského smeru v Centre podpory vedcov Woodrow Wilsona.

Podľa jeho slov objekty PRO USA v Poľsku a Rumun-

sku „by bolo možné ľahko prebudovať“ z obrannej pozície proti iránskym raketám ohrozujúcim Európu (och, aká primitívna úroveň panuje v americkom zemepise), na útočnú proti Rusku (tento zemepis ovládajú dokonalejšie). Toto by bolo priame ohrozenie, čo by podľa Kremľa, samozrejme, porušilo existujúcu zmluvu a o raketách krátkeho a stredného dosahu. Kremľ si podľa Denmarka od samého počiatku myslí, že práve toto bolo prvoradým plánom USA a ich PRO v Európe.

V. Mikunda, s využitím vz.ru, 1. 11. 2018

Čo píšú iní

■ Nacistický zločinec z USA sa vyhne súdu

Nacistický zločinec, v USA žijúci 95-ročný Jakiv Palij, ktorý bol deportovaný do SRN, sa nepostaví pred súd, píše Die Spiegel s odvolávkou sa na zdroje z prokuratúry mesta Würzburg. Jakiv Palij, ktorý bol podozrivý z napomáhania nacistom, utiekol v roku 1949 do USA, kde v roku 1957 získal občianstvo.

Prokuratúra vo Würzburgu otvorila toto pojednávanie, lenže v roku 2016 ho aj zatvorila, hoci neúspešne proti tomu protestovala aj ústredná židovská rada a ďalšie organizácie. Dnes k tomu uvádza: „Previerka všetkých svedectiev, spojených s osobnosťou podozrivého... neposkytli ani faktický, ani právny dôvod vzdať sa už predtým prijatého rozhodnutia o zastavení predmetného pojednávania,“ poznamenali na prokuratúre.

Podľa vz.ru, 3. 11. 2018

■ Pokoriť Moskvu Poliakom nedovolila ich namyslenosť

...Keď počúvame varšavských politikov, tak všetci bojujú s „moskaľovskou agresiou“. V mene čoho?

Členka poľsko-ruskej kultúrnej spoločnosti „Slovanská duša“ **Monika Maguza**: – Poľsko doposiaľ nevie Rusku odpustiť rozčlenenie Rzeczy Pospolitej na konci 18. storočia. A Katyň (Ide o zastrelenie 20 tisíc poľských vojnových zajatcov pod Smolenskom na vrchole druhej svetovej. Podľa všeobecne prijatej verzie išlo o záležitosť NKVD. Ibaže rad ruských historikov dokazuje, že popravu Poliakov zorganizovali hitlerovci. Napríklad guľky, s ktorými boli zabíjati poľskí dôstojníci, boli nemecké.)...

Je to ako trieska pod nechtom. A Poliáci sú národ, ktorý veľmi rád predvádza svoje mučenie.

My vieme oslavovať svoje porážky, no nevieme sa radovať z víťazstiev.

Kp.ru, 3. 11. 2018 (výňatok)

■ ...signál na šancu vrátiť si časť suverénnych práv?

Politika Angely Merkelovej je kontroverzná. Nemôžem zabudnúť na jej vyhlásenie pri príležitosti dňa ochrany utečencov, ktoré v Českej republike spôsobilo politický rozruch.

Kancelárka totiž v Berlíne, okrem iného, vyhlásila, že povojnový odsun a vyhnanie Nemcov sú dnes morálne a politicky neobhájiteľné, akokoľvek je zrejmé, že nacistický režim a jeho zločiny – vrátane rozpútania desivej 2. svetovej vojny – sú príčinou povojnového vyhánania.

HSP, 1. 11. 2018 (výňatok)

■ Vatikán pomôže pochovať diktátora Franca

Vatikán súhlasil s tým, že pomôže zaistiť diskkrétne pochovanie telesných pozostatkov bývalého diktátora Francisca Franca, ak španielska vláda uskutoční ich exhumáciu.

Francovi pozostalí ich chcú pochovať v rodinnej krypte v madridskej katedrále Almudena, s čím však španielska vláda zásadne nesúhlasí, uviedla agentúra AP. Francovo telo bolo od jeho smrti v roku 1975 pochované v mauzóleu v Údolí padlých severozápadne od Madridu.

Generál Franco, ktorý vládol Španielsku tvrdou rukou od konca občianskej vojny (1936-39) až do svojej smrti, je tam pochovaný v impozantnej bazilike vytesanej do steny hory. Súčasná španielska vláda socialistického premiéra Pedro Sáncheza plánuje telo bývalého diktátora exhumovať a pochovať na inom mieste. Španielsky parlament už schválil návrh zákona, ktorý má exhumáciu umožniť, a to aj napriek pretrvávajúcemu nesúhlasu jeho príbuzných a sympatizantov.

Madrid sa obáva, že ak by Francove pozostatky uložili v katedrále Almudena, mohli by sa na tomto mieste začať zhromažďovať pravicoví radikáli a ďalší stúpenci bývalého španielskeho diktátora.

Podľa HSP, 30. 10. 2018

■ Japonsko plánuje postaviť vojenskú základňu na ostrove Ishigaki

Japonské úrady plánujú do konca roka začať stavebné práce na vybudovaní základne pozemných síl pre 500–600 ľudí a taktiež pre raketové systémy zem-vzduch a zem-more na ostrove Ishigaki v súostroví Okinava.

Ostrov Ishigaki sa nachádza 110 km od ostrovov Senkaku (po čínsky Diaoyu-dao), ktoré sú predmetom územného sporu medzi Čínou a Japonskom.

Podľa ria.ru, 29. 10. 2018

(Pokračovanie na str. 5)

Medzinárodná vedecká konferencia Slovensko 1938: Československo v zovretí mocností

Pod týmto názvom sa v dňoch 3.–4. októbra v priestoroch Múzea SNP v B. Bystrici konala medzinárodná vedecká konferencia.

Za účasti vyše dvadsiatich referujúcich z piatich európskych krajín a ďalších hostí tu odznali zaujímavé príspevky k uvedenému hektickému roku.

Vojenský historický ústav v Bratislave reprezentoval jeho riaditeľ plk. Miloslav Čaplovič s príspevkom Prípravy na obranu Československa 1933–1938 s vyústením do všeobecnej mobilizácie čs. brannej moci v septembri 1938. Po

ňom v rovnakom bloku, tematicky venovanom československej armáde, vystúpili Peter Chorvát (Konceptia obrany Bratislavy v septembri 1938) a Jozef Bystrický (Čs. armáda na Slovensku po Mníchove a Viedenskej arbitráži).

Vydarené medzinárodné vedecké podujatie pokračovalo aj druhým konferenčným dňom, v ktorom boli príspevky zamerané najmä na problematiku politiky a spoločnosti v uvedenom historickom období.

Podľa vhu.sk, 8. 10. 2018 (krátené)

ČR: Otázka reparácií od Nemecka nie je aktuálna

Česká vláda v danom čase nepovažuje za aktuálnu otázku vojnových reparácií od Nemecka za jeho činy v období 2. sv. vojny, pretože by to mohlo narušiť atmosféru vzájomnej dôvery v Európe, napísal premiér A. Babiš v rámci písomnej odpovede na otázku poslancu za KSČM Jířího Valentu.

„Možné rozhodnutie o vymáhaní vojnových reparácií nepovažujeme vo vláde za správne, pretože by to mohlo spôsobiť značné narušenie klímy vzájomnej dôvery v Európe,“ cituje z odpovede portál České noviny.

Babiš tiež poznamenal, že v súlade s česko-nemeckou deklaráciou o vzájomných vzťahoch podpísanou v roku 1997 sa obe strany dohodli, že nespravodlivosti, spáchané v minulosti na oboch stranách, treba ponechať v dejinách a že niet zmyslu naďalej s nimi zaťažovať vzťahy Prahy a Berlína.

Repatričné požiadavky voči Nemecku zo strany ČSR činili na konci 1940-tych rokov 306 mld. vtedajších korún, čo sa rovná asi 12 mld. euro. Nemecko z tejto sumy uhradilo len asi 4 %.

Podľa ria.ru, 4. 11. 2018 (výňatok)

Japonsko podpíše s Ruskom mierovú dohodu, uviedol Abe

Japonská vláda plánuje podpísať s Ruskom mierovú dohodu založenú na riešení územných sporov medzi oboma krajinami. Vyhlásil to v stredu 24. 10. 2018 japonský premiér Šin-zó Abe na otvorení parlamentnej schôdze.

„Vzťahy s Ruskom sú v neprimeranom stave. Obe krajiny sú bez mierovej dohody už vyše 70 rokov,“ vyhlásil Abe, ktorého cituje agentúra TASS. Premiér poznamenal, že zmluvy, ktoré sa dosiahli

počas návštevy ruského prezidenta Vladimira Putina v Japonsku v decembri 2016, sa postupne začínajú plniť.

„Bývalí obyvatelia týchto ostrov už takmer dva roky navštevujú hroby svojich predkov, cestujú tam lietadlom. Pristúpilo sa aj k zavedeniu spoločnej ekonomickej stratégie. Na základe dôverných vzťahov s (ruským) prezidentom Vladimirom Putinom budeme riešiť územné spory a podpíšeme mierovú dohodu s Ruskom. Začneme novú éru v bilaterálnych vzťahoch.“

Podľa HSP, 24. 10. 2018

Šéfka MMF: situácia ako pred 1. svetovou vojnou

Súčasná doba má veľa spoločného s obdobím pred 1. svetovou vojnou, nechala sa počuť generálna riaditeľka Medzinárodného menového fondu Christine Lagardeová.

Obe epochy vraj spája rastúca nerovnosť a nerovnomerné rozdelenie prínosov z technologického pokroku a globalizácie. Kvôli tomu pred 1. svetovou vojnou odmietali krajiny spolupracovať na medzinárodnej scéne a presadzovali svoje jednotlivé záujmy.

„Výsledkom bola katastrofa, absolútna dominancia moderných technológií, pripravených na krviprelievania a ničenie,“ píše La-

gardeová na webe svojej inštitúcie a dodáva, že dnes, rovnako ako začiatkom 20. storočia, sa medzi obyvateľmi Zeme objavujú negatívne reakcie na globalizáciu a sociálnu nespokojnosť s nerovnomerným rozdelením ziskov z úspechov súčasnosti.

„Môžeme vidieť prekvapivú zhodu s obdobím pred Veľkou vojnou, ohromujúce technologické úspechy, prehĺbenie globálnej integrácie, rastúci blahobyť, ktorý vyslobodil veľké množstvo ľudí z biedy, ale, bohužiaľ, mnohých nechal aj na okraji spoločnosti.“

HSP, 7. 11. 2018, Sputnik (krátené)

Hitler predsa len mal atómovku?

Ak ju teda mal, prečo ju nepoužil? O tom sa po 2. sv. vojne dlho špekulovalo. Objavili sa aj indície, že Hitler mal týchto bômb niekoľko.

Celá diskusia sa však nepáčila Američanom, ktorí chceli pred svetom vystupovať ako vynálezcovia atómovej bomby. Diskusie preto umlčali a vyhlásili, že Hitlerovi vedci boli ďaleko od jej dokončenia.

V osemdesiatych rokoch minulého storočia sa opäť začalo hovoriť, že Hitler mohol mať atómovú bombu, hovorilo sa to i po zjednotení Nemecka a občas sa to hovorí i dnes.

V ZDF-dokumentácii z roku 2015 prišiel k slovu syn taj-

ného agenta USA menom Richardson, ktorý bol údajne blízkym dôverníkom amerického prezidenta Roosevelta. Richardson vraj svojmu synovi prezradil, že osobne bol pri tom, ako bola americkým lietadlom z Nemecka dopravená do Londýna zásielka 50 kg uránu vhodného na atómovú bombu. Udialo sa to vraj len niekoľko týždňov po porážke Nemecka.

Edgar Mayer a Thomas Mehner nedávno vydali knihu

„A predsa ju mali (Und sie hatten sie doch), ktorá vraj nikoho nenecháva na pochybách, že Hitlerovo Nemecko malo atómové zbrane.“

Dokonca zdôrazňujú, že Nemci sa vo svojom atómovom výskume dostali ďalej ako Američania a že tí mohli nasadiť atómové bomby na Hirošimu a Nagasaki len preto, lebo sa zmocnili nemeckej technológie.

Mayer a Mehner vraj momentálne pracujú na novej knihe o atómovej bombe Hitlera, v ktorej uvádzajú aj to, z akých dôvodov ju Hitler nemohol použiť.

Podľa HSP z 6. 11. 2018

Kyjev oslobodzovali československí vojaci Dnes v ňom vládne ukrajinský štátny terorizmus

(Dokončenie zo str. 1)

všetko bolo vidieť priamom prenose prostredníctvom ruskej televízie „Rossija 1“. Dá sa to vidieť aj na youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=kyn-nLxGEeQ>.

Niečo také je neskrývaný ukrajinský neofašizmus v praxi, pretože obyčajnú OBČIANKU Ukrajiny nezachránila pred panujúcimi tam banderovcami ani ukrajinská polícia, ani advokáti, skratka NIKTO!

Samotná Berežná si myslí, že dôvodom takéhoto správania úradov je jej správa o neonacizme na Ukrajine, ktorú v OBSE predniesla 21. 9. 2018 a ktorú obsahuje už aj správa Európskeho parlamentu z 25. 10. 2018.

Vyzerá to tak, že Jelena Berežná sa na Ukrajine dopustila najstrašnejšieho činu – zachováva objektívnu pravdu o oslobodení svojho vlastného mesta.

* * *

V tento pamätný deň oslobodenia mesta sa v Kyjeve konal aj súd o odstránení mena generála Vatutina z názvu jedného kyjevského prospektu. Súčasným ukrajinským úradom je veľmi smutno, že boli oslobodení. Vyzerá to tak, že stále žialia, že už nie sú pod nacistickou čizmou.

A tak veľmi chceli. A aj naši vojaci im to 6. 11. 1943 prekazili.

Tí nás musia nenávidieť. V. Mikunda, s využitím novarepublika.cz z 5. a 6. 11. 2018

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Vystupuje, ako odborník na všetko. Pritom by sa mal určite vrátiť a zopakovať si učivo základnej školy. Je pohromou, že je poslancom NR SR. Priam katastrofou je, že pôsobí na vysokej škole a vychováva mladú generáciu. Rád by som si vypočul jeho prednášku, alebo absolvoval s ním cvičenie, či seminár.

Určite by som mu vysvetlil, čo hovorí charta OSN o práve národa na sebaurčenie a čo je to skutočná demokracia.

Tém by bolo veľa – napríklad Kosovo, Krym, Španielsko, ale aj vražda Kuciaka, či Chášakdzího a pod.

Verím, že to, čo tára, nehovorí z vlastnej hlavy, alebo presvedčenia, ale berie za to slušný honorár – judášsky groš.

Ján Kašica, tajomník ObĽV SZPB, Zvolen: – Nikoho nezaujíma, že Krym historicky patril Rusku. Nikoho nezaujíma, že obyvatelia Krymu sa v referende slobodne demokraticky rozhodli žiť v rámci RF. Nikoho nezaujíma, že celý tento proces prebehol demokraticky.

Preto sa v prípade M. Klusa nedá hovoriť o objektívnom posudzovaní. Pre niekoho je otázka Krymu demokratické odčlenenie sa od Ukrajiny a pre iného je to anexia Ruska. Záleží od postoja, na ktorej strane barikády daný politik stojí. No a kde stojí M. Klus vidíme. Tam, kde sú hodnoty, postoje a hlavne právo – obrátené naruby.

Jaroslav Bulko, predseda ObĽV SZPB, Žiar nad Hronom: – Poslanec M. Klus tvrdí, že hlasovanie britských voličov o vystúpení z EÚ je v poriadku a odvoláva sa na „hlas ľudu, hlas boží“.

Hlasovanie na Kryme o tom, aby Krym bol znovu súčasťou Ruskej federácie, tak, ako to bolo v minulosti, bolo vyše 90-percentné. Tu to však podľa M. Klusa nie je hlas ľudu. Odvoláva sa na porušenie medzinárodných dohôd. Mohol by som s tým súhlasiť, keby jemu a podobným vadilo aj to, ako sa ozbrojenou silou od Srbska oddelilo Kosovo.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Poliaci zvažujú, či si pustia nacistov ku svojim deťom

Poľská prokuratúra začala preverovať novú ukrajinskú počítačovú hru s príbehom o nemeckých koncentračných táboroch.

Podanie vzniesol poľský inštitút národnej pamäte kvôli „urážke poľského národa a propagandy fašistického poriadku v súvislosti s objavením sa v internete materiálov, popularizujúcich počítačovú hru, dej ktorej prebieha na území koncentračného tábora,“ oznámili noviny „Rzeczpospolita“, píše RIA Novosti.

Tvorcovia hry The cost of freedom – a game about polish death camps („Cena slobody – hra o poľských táboroch smrti“) z ukrajinského štúdia Aliens Games dali hráčom na výber hrať za väzňov alebo za esesákov, ktorí ich vraždia.

Dej prebieha v koncentráku Auschwitz Birkenau, dodávajú noviny. Hra zatiaľ nebola pustená na trh.

V októbri 2018 sa konalo oficiálne predstavenie kultovej ukrajinskej hry S.T.A.L.K.E.R. 2., ktorú spracovalo štúdio GSC Game World, na čele ktorého stojí ukrajinský nacionalista Sergej Grigorovič.

Podľa vz.ru, 30. 10. 2018

Kedy sa začne vojna Číny a USA?

Niektorí bývalí politici a generáli tvrdia, že medzi Čínou a USA dozrieva skutočná veľká vojna. Nakoľko sú tieto predpovede reálne a ako s tým súvisí výstavba čínskeho gigantického vojenského námorníctva?

„Budúcnosť je v Ázii!“ – takto spokojní kupujúci hovoria po ďalšom nákupe japonského alebo juhokórejského televízora... vyrobeného v Číne. Je to možno paradox, ale presne takto uvažovalo osem štátov, ktoré na začiatku 20. storočia vpadli do Číny a jednoducho si ju podelili na sféry vplyvu. Prvá svetová vojna sa vlastne začala z toho, že Nemecko nebolo spokojné s malým kúskom v Ázii. Nemecko vtedy prehralo.

Je zvykom hovoriť, že druhá svetová vojna sa začala v roku 1939 vpádom Hitlera do Poľska. Existuje však aj iný názor, že sa začala už v roku 1937 vpádom Japonska do Číny.

Keď sa však pokúsime pre-pustiť všetky udalosti rokov 1939–1945 cez prizmu boja veľkých mocností o Čínu, potom môžeme Nemecko hneď vyradiť – v 2. sv. vojne už jednoducho bojovalo len o svoju existenciu (Uvedomujeme si, že na základe výsledku 2. sv. vojny boli Nemcom existenčné podmienky v porovnaní po prehratej 1. sv. vojne v roku 1918 nie sprísnené, ale zmäknuté?).

Všetky hlavné vojny po roku 1945...

...prebiehali v Ázii. Spočiatku radikálna strana, hlásajúca ideu Londýnčana nemeckého pôvodu Karla Marxa, sa pokúšala potopiť Američanov a ich spojencov do mora pri Kórei. No nepodarilo sa to.

Potom vznikla analogická situácia vo Vietname. Bývalá francúzska kolónia, riadiaca sa myšlienkami európskych filozofov, začala vojnu proti USA a vyhrala ju. Veľmi jej pomohli v kultúrnom pláne Európania – obrovský počet britských rockových skupín cestovalo do USA a tam medzi mládežou povolávacieho veku propagovali pacifizmus, drogy, dezerciu, podkopávali prestíž amerického štátu. Posled-

ný fenomén toho získal dokonca aj vlastný názov – Britský vpád.

Od tých čias Juhovýchodná Ázia veľké vojny nezažila a v najbližších desaťročiach ich ani nezažije. Je to z dôvodu, že vojenský potenciál USA je v tomto regióne v podstate absolútny. No a to, aby sa dalo čosi od Američanov vyhrať, na to im treba najskôr zničiť vojenské námorníctvo. To však môže dosiahnuť zase len vojenské námorníctvo, avšak omnoho silnejšie.

Také však dokáže vyprodukovať len silné hospodárstvo, porovnateľné s americkým. No a také má dnes iba Čína, čo z nej robí pre USA jediného reálneho súpera.

V roku 2014 objem HDP Číny predbehol HDP USA a práve vtedy Čína spustila obrovskú reformu armády a osobitne vojenského námorníctva.

Na to, aby sa čínske hospodárstvo rozvíjalo, mu treba, po prvé, obchod. Čína je dnes obklopená hlavne spojencami USA a preto sa sústreďuje predovšetkým na Afriku. Po druhé, na rozvoj hospodárstva Čína potrebuje zdroje. Osobitne ropu. Dve tretiny svojich potrieb však ČĽR dováža, z toho 83 % po mori.

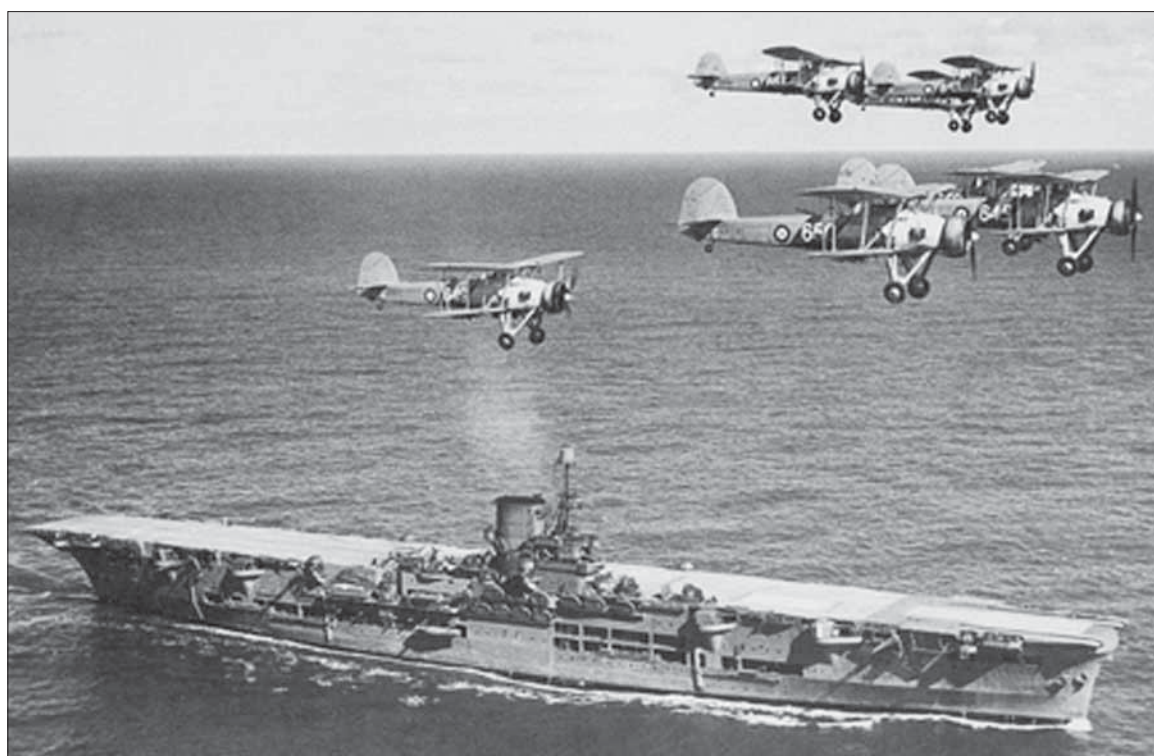
Podobnosť čisto náhodná?

Znamená to, že situácia sa veľmi podobá na začiatok vojny medzi Japonskom a USA v roku 1941. Aj ázijský štát vtedy potreboval ropu a tiež väčšiu jej časť privážal po mori.

Práve pokusy USA blokovat dodávky ropy do Japonska prinútili Japoncov zaútočiť. Japonsko vtedy vojnu prehralo a prehralo ju práve na mori. Čína dnes zjavne nechce zopakovať chyby svojho suseda. Práve na to budúje gigantické námorníctvo.

Porovnanie námorníctva Číny a USA

Podľa údajov Kongresu USA v roku 2020 bude mať Čína dve

Britská lietadlová loď MS Ark Royal, ktorá sa v máji 1941 významne podieľala na potopení nemeckej bojovej lode Bismarck.

lietadlové lode, 34 torpédoborcov, 58 fregát, 30 korviat, 64 diesel-elektrických ponoriek, osem atómových ponoriek, päť atómových ponoriek s balistickými raketami a vyše 150 strážnych lodí v pobrežnej zóne.

Američania majú dnes rozvinutých 11 lietadlových lodí, 22 krížnikov, 65 torpédoborcov, 12 korviat, 52 atómových ponoriek, 18 atómových ponoriek s balistickými raketami, okolo sto strážnych a zabezpečovacích lodí.

Kde je prevaha?

Na prvý pohľad je prevaha na strane námorníctva USA. Osobitne pri lietadlových lodiach. Tu však treba chápať, že čínske námorníctvo rastie omnoho rýchlejšie ako americké. Niekedy je to až jedna korveta mesačne.

Čiže Čína má väčšinu lodí postavených v poslednom desaťročí a niektoré lode USA už majú vek niekoľkých desaťročí.

U Američanov je tiež badateľná kríza v novinkách. Vojenské námorníctvo USA bolo za ostatných 100 rokov nielen najmasovejšie, ale aj najkvalitnejšie a najbojaschopnejšie. Každých 20 rokov

Američania prichádzali s novinkou pri rôznych typoch lodí.

Lenže v masovosti už dávno zaostali za Číňanmi. V absolútnom počte bojových lodí je dnes prevaha na strane Číny 540 voči 300 americkým bojovým plavidlám. S novinkami je to podobné.

Americké krížniky typu Ticonderoga sa začali stavať v roku 1980, posledná loď tohto typu bola založená v lodiarňach v roku 1994. Pri torpédoborcoch triedy Arleigh Burke nie je situácia ružovejšia. Tento typ mal byť nahradený 30-timi plavidlami nového typu Zumwalt, lenže cena, nespoľahlivosť a bojová neefektívnosť prinútili velenie US Navy zastaviť program po založení v lodeniciach troch plavidiel. Je teda evidentné, že náhradu za dva hlavné druhy lodí Američania nemajú.

Čínska slabina – lietadlové lode

Navyšieť počet torpédoborcov, to je len otázka času. Avšak postaviť flotilu námorných letísk, to je komplikovanejšie. Číňania sa s tým zatiaľ neponáhľajú. Pretože postaviť lietadlovú loď je jedna vec a pripraviť pre ňu posádku, to je iná téma. Pričom omnoho zložitejšia a nákladnejšia.

Podľa istého amerického admirála budú Číňania na vytvorenie tradície riadenia lietadlových lodí potrebovať tri generácie námorníkov. Prvá, povedzme, prešla. Ďalej treba minimálne dve, čo je približne 40 – 50 rokov.

Teraz má Čínska ľudová osloboditeľská armáda dve lietadlové lode. Prvou je sovietsky ťažký krížnik Varjag (kúpený bol od Ukrajiny a dobudovaný). Druhé plavidlo analogického projektu

si Čína postavila sama. V porovnaní so sovietskou analógiou je značne zdokonalené. Tretiu lietadlovú loď začnú v Číne stavať v roku 2020 a do výzbroje má prísť v roku 2023 (výtlak 85 tisíc ton). Štvrtá lietadlová loď bude najväčšia (výtlak 120 tisíc ton) a vo svete bude zrejme najbojaschopnejšia. Asi až tento typ začnú Číňania stavať vo väčšom počte, pretože za 50 rokov mieňa postaviť minimálne desať takýchto plavidiel.

Netreba veriť správam....

...kde oficiálne osoby i experti predpovedajú v blízkej budúcnosti vojnu Číny a USA. Avšak o 20–30 rokov, keď bude Čína silnejšia, bude tento scenár omnoho pravdepodobnejší. Čína potrebuje len čakať, pre USA je každý ďalší deň zhoršením výhodnejšej pozície.

Jedinou šancou pre USA je pokus zopakovať aj s Čínou scenár vojny s Japonskom. Lebo pozície sú tu naozaj veľmi podobné.

Čína, ako aj Japonsko v 30-tych rokoch, si rozširuje sféry svojho vplyvu. Čína, ako aj Japonsko, si priváža ropu po mori. Úlohou Washingtonu teda je, kým nestratil výhodnú pozíciu na mori, diplomaciou a obchodom postaviť Čínu do bezvýchodiskovej situácie. Presnejšie povedané, do stavu, z ktorého bude existovať jediné východisko, a to vyhlásenie vojny Spojeným štátom americkým. Vojny, v ktorej bude za agresora Čína a nie USA. Vojny, v ktorej, ako svojho času u Japonska, nebude mať Čína prakticky žiadnu šancu na výhru.

Aký by však mala naozaj priebež takáto vojna, to je už iný príbeh.

V. Mikunda

podľa vz.ru z 30. 10. 2018, snímky internet

Ťažký lietadlový krížnik Admirál flotily Sovietskeho zväzu Kuznecov.

Predseda SZPB potvrdil, že kritika osláv Výročia SNP je oprávnená

Hovorí starosta MČ Ružinov Dušan Pekár.

Jednou z prvých výročných členských schôdzí v rámci celého SZPB bolo rokovanie bratislavskej 9. ZO SZPB. Jej predsedníčka Margita Kováčová to zdôvodnila tak, že inak sa nedalo dosiahnuť, aby sa zaoberali aj voľbami do orgánov svojej samosprávy.

Schôdze sa už tradične zúčastnil aj starosta MČ Ružinov Dušan Pekár, ktorý na ňu opäť poskytol občerstvenie a tento-raz i darček. Členská schôdza sa mu verejne poďakovala za doterajšiu spoluprácu a vyjadrila mu podporu aj do ďalších volieb.

Spolupráca tejto ZO SZPB je nielen obojstranne pragmatická, ale aj otvorená. Preto nikoho neprekvapilo, že sa D. Pekár podelil aj o chůlostivé poznatky nárastu extrémizmu v ich spoločnej mestskej časti. Zdôraznil, že ho mrzí, ako sa pri tom niekto „kryje za aktivity pre ľudí“.

9. ZO SZPB a starosta majú za sebou aj pragmatické výsledky. Tým ostatným je doplnenie busty brigádneho generála L. Kukorelliho o pamätnú dosku s výstižným textom. No a na tejto schôdzi sa už nechal počuť, že park na Svätopluko-

vej ulici by sa mohol stať Kukorelliho parkom a mohli by sem pribudnúť aj busty a sochy ďalších veľikánov.

Kvôli iným povinnostiam neskôr prišiel na toto rokovanie aj predseda SZPB Pavol Sečkář. A keďže sa schôdza zaoberala aj mimoriadne tvrdou kritikou tohtoročných ústredných osláv Výročia SNP v B. Bystrici, všetci čakali, čo k tomu povie práve on.

Predseda SZPB sa jednoznačne stotožnil z názorom, že scenár týchto osláv naozaj nebol dobrý! Poukázal i na to, že v Múzeu SNP je dnes viac nemeckých a amerických artefaktov ako sovietskych, ruských... No úplne zničujúcu kritiku vyjadril na „prešacovanie“ ľudí pri vstupe do areálu. Vyhlásil, že sa mu vidí, že niekto asi chce znechutením ľudí dosiahnuť, aby sa ústredných osláv SNP zúčastňovalo každý rok čo-

raz menej ľudí. A porovnal to s oslavami Dňa hrdinov KDO, kde sa takéto ponížovanie aj členov SZPB vôbec nedeje.

Ďalej predseda Sečkář odkryl záves o rade druhých aktivít a úsilia SZPB. Prítomní sa mu za to naozaj úprimne poďakovali a prezradili, že doposiaľ ani len netušili, čo všetko SZPB v ostatných rokoch dosiahol, aké obrovské úsilie je za tým a čo má už funkčne rozpracované pre ďalšie obdobie.

Ako jeden z tvorcov Bojovníka som si však na tejto členskej schôdzi uvedomil, ako veľmi je vidieť, keď sa do diskusie prihlási náš pravidelný čitateľ oproti tým, ktorí zväzovú tlač vôbec nečítajú, nemajú aktuálne informácie a teda aj ich videnie riešení sú len z dávnej doby. Aj k tomu sa vo svojom príhovore vyjadril predseda a poukázal na dôležitosť mať naše vlastné informácie o samých sebe, osobitne ak chceme pôsobiť na mladších členov a vôbec na svoje okolie.

Vladimír Mikunda

DORUČENÉ PO UZÁVIERKE

Kyjev: „vojenská chrabrost“ podľa SS Galizien

V kyjevskom gymnázii č. 315 študenti absolvovali hodiny „vojenskej chrabrosti“, na ktorých sa velebí nacistická formácia – divízia SS Galizien, oznámil predseda ukrajinskej židovskej náboženskej obce Eduard Dolinskij.

Na facebooku uverejnil foto jednej z vyučovacích hodín a napísal, že „vzorom chrabrosti sa stala nacistická formácia – divízia SS Galizien“ (zrejme 14. Waffen-Grenadier-Division der SS – pozn. red.).

Lekciu „predniesol predstaviteľ spoločnosti Ukrainian Military Honor, ktorá sa zaoberá velením Ukrajincov, slúžiacich v nacistických jednotkách“.

„Ide o najnovší trend pre školy, keď sa chrabrost a odvaha vyučuje na príkladoch kolaborácie, služby v SS, Schutzmanschaft, v pomocnej polícii

a na príkladoch boja s civilným obyvateľstvom,“ dodal Dolinskij.

Divízia SS Galizien bola počas 2. sv. vojny sformovaná z ukrajinských dobrovoľníkov, ktorých sa do nej prihlásilo až 100 tisíc. Táto formácia Waffen SS sa zúčastnila bojových i trestných operácií.

Na Ukrajine sú už aj ulice divízie Halič, neprehrádzajú však, že Halič bola SS divízia. Žeby sa Ukrajinci predsa len trochu hanbili?

– vmi –

Erb divízie SS Galizien.

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

■ Porošenko o nerovných bojoch UPA s NKVD

Prezident Ukrajiny Petro Porošenko pri výročí vyhnania fašistov z ukrajinského územia pohovoril o „vojakoch Ukrajinskej povstaleckej armády“, ktorí „hynuli v nerovných bojoch s vojskami NKVD“. Porošenko spomenul Ukrajincov, ktorí v zostave Červenej armády dosiahli víťazstvo nad fašistami. Pozornosť však uprel na „vzdorovanie NKVD“. „Po tom, ako bol vo svete nastolený dlho očakávaný mier, vojaci Ukrajinskej povstaleckej armády preukazovali zúfalý odpor stalinskému režimu, hynuli v nerovnom boji s vojskami NKVD,“ hovorí sa vo vyhlásení na stránke prezidenta Ukrajiny. Ďalej poznamenal, že teraz „statoční potomkovia hrdinov druhej svetovej vojny a Ukrajinského osloboditeľského boja“ sa „rozhodne stavajú na odpor novoobjaveným sa ruským agresorom a ich napomáhačom“ v Donbase.

Nové úrady Ukrajiny fakticky uskutočňujú kampaň velenia nacistických kolaborantov a prehodnocovania svetových dejín.

Podľa vz.ru, 28. 10. 2018

■ Duda: Nemcom sme prepáčili, no otázku výplaty reparácií sme nezatvorili

Poľsko prerátalo svoje straty počas 2. sv. vojny a otázku reparácií zo strany SRN považuje za stále otvorenú, prináša RIA Novosti vyhlásenie prezidenta Poľska Andrzeja Duda.

Podľa neho v poľskom parlamente nastolila túto otázku skupina expertov. Poslanci súhlasili, že posúdia túto tému a rozhodnú aké kroky budú ďalej prijaté. Je to „otázka pravdy a zodpovednosti“, dodal prezident.

Pri tom, ak sa na to pozrieme čisto ľudsky, tak poľský národ necíti nenávisť voči Nemcom. Poliaci sú katolíci, a tak po ľudsky prepáčujú jeden druhému, poznamenal.

V poľskom sejme sa medzitým nedokážu zhodnúť na konkrétnej sume reparácií. Maximálna požiadavka znie na 850 mld. USD, omnoho skromnejšia je 48,8 mld. USD.

Podľa topwar.ru, 28. 10. 2018

■ Slovania na odstrel

Prvé plány na vyhubenie Slovanov pripisujeme nacistickému Nemecku a Adolfovi Hitlerovi. No Západ sa snaží zničiť Slovanov oveľa dlhšie. Srbský autor Predrag Miličević vydal knihu Šest' agresii Zapadu proti južnym Slovanom v 20. storočí. Sme naozaj ohrozená skupina? Čo vravia fakty?

Hitler dnes neexistuje, ale odoberanie území Slovanom pokračuje. Územia, potrebné na rozvoj a rozmach života, sa zmenšujú. Srbov vytlačili z Chorvátska, obmedzili v Bosne, zbavili ich Macedónska, Čiernej Hory aj Kosova. Teraz sa britskí predstavitelia vyhrážajú, že Srbsko príde aj o Sandžak a Vojvodinu.

Čo majú znamenať takéto nehorázne vyhrážky v spoločnosti, ktorá sa tvári, že podporuje mier a vyhlasuje, že hranice možno meniť len demokratickou cestou, referendum a dohodou?! A nejde len o Balkán. Čo je s Lužickými Srbmi v Nemecku? S Ukrajincami? Aké je postavenie Rusov v bývalých sovietskych republikách? Keď sme sa opýtali predsedu Matice slovenskej, ako to je, odpovedal: „Slovanstvo nie je našou témou.“

O to zaujímavejšia je analýza arménskeho autora Vazgena Avagiana z ekonomicko-sociologickej školy v Novosibirsku. Vo svojej analýze Západ proti Slovanom tvrdí, že vojna je zjavná a Západ v nej využíva metódy vyskúšané na indiánskych kmeňoch v Amerike. „Západu nestačia len Slovania, ale už tlačí aj na Grékov a Arménov, ktorí sú ďalšími kandidátmi na zmiznutie,“ tvrdí Avagian.

Zem&vek.sk, 26. 10. 2018 (výňatok)

■ Pri Charkove zničili pamätník padlým

V dedine Cirkuny pri Charkove neznámi poškodili pamätný komplex padlým počas Veľkej vlasteneckej vojny.

Zástupca cirkunskej dedinskej rady polícii konkretizoval, že zničená bola plocha s menami padlých rodákov.

Podľa ria.ru, 23. 10. 2018

■ Nápis pri zbúranom sovietskom pamätníku

Pri rozoberaní pamätníku sovietskym vojakom, ktorý demontujú vo Varšave, sa objavil nápis v poľštine: „Pamiatku nezabudneme. Bojové bratstvo si ctíme.“

Novinárka Maria Achmedova uverejnila na svojom účte vo facebooku foto nápisu pod pamätníkom Vďaky Červenej armáde vo Varšave, ktorý miestne úrady rozoberajú.

„Ohradili pamätník, rozbili, zanechali. Niekoľko k nemu prišiel a po poľsky k nemu napísal – Pamiatku nezabudneme. Bojové bratstvo si ctíme,“ napísala Achmedova.

Podľa vz.ru, 22. 10. 2018

Jeden človek s presvedčením premôže stovku tých, ktorí majú iba názor. W. Churchill

Žiaci z Trebišovského okresu za odmenu na Dukle

Vo štvrtok 25. októbra 2018 sa 35 žiakov s pedagogickým sprievodom zo ZŠ Cejkov, VJS Kráľovský Chlmec, Kuzmice, Novosad, Parchovany, Obchodná Sečovce, M. R. Štefánika Trebišov a Pribinova Trebišov zúčastnilo náučno-tematického podujatia za účasti v súťaži „Medzníky 2. svetovej vojny a SNP“ vo Svidníku a na Dukle.

Vo Vojenskom historickom múzeu vo Svidníku s históriou a priebehom 1. a 2. svetovej vojny, vrátane dobových zbraní nás veľmi podrobne oboznámil zamestnanec múzea Ivan Cuper. Žiaci si spolu s členmi predsedníctva OblV SZPB v Trebišove uctili pamiatku 9 500 sovietskych vojakov, ktorí položili svoje životy za našu slobodu. Pokloniť sme sa boli aj hrdinom KDO na Dukle.

Funkcionárom OblV SZPB sa dostala vďaka a v jednoduchých slovách od pedagóga Petra Ferka: „Ďakujeme vám za akciu, bola super“!

Milan Urban, predseda OblV SZPB

Trebišovčania pri pomníku sovietskych vojakov vo Svidníku.

Dr. Vavro Šrobár – jediný Slovák, účastník vyhlásenia Československa

Dr. Vavra Šrobára, významného slovenského politika, jedného z iniciátorov vzniku Česko-Slovenska, si 27. októbra na Ondrejskom cintoríne v Bratislave pripomenuli účastníci spomienkového podujatia, ktoré organizoval Miestny odbor Matice slovenskej v Petržalke, Ústav politických vied SAV, Klub Nového Slova a SZPB.

„Dr. Vavro Šrobár bol jedným z mála Slovákov, slovenských politikov, ktorý dokázal vytrvalo bojovať za slovenské národné záujmy v Uhorsku,“ v rámci pripomenutia 100. výročia vzniku ČSR, zdôraznil v prihovore Miroslav Pekník z Ústavu politických vied SAV. Záujmy slovenského národa v Uhorsku presadzoval už v časopise Hlas, ktorý začal vydávať (v roku 1898) v spolupráci s Pavlom Blahom.

„Aj na základe osobných skúseností, jediná možná cesta podľa neho bola na zlepšenie života Slovákov spolupráca s Čechmi, tzv. Česko-slovenská vzájomnosť. Priamo argumentoval, že čo je české, je aj slovenské a čo je slovenské, je aj české. Mal veľké zásluhy na spolupráci Čechov a Slovákov v kultúrnej a školskej oblasti a neskôr, pred vojnou, aj v hospodárskej oblasti. Jeho zásluhou sa od roku 1908 do roku 1913 schádzali Česi a Slováci na tzv. Luhačovických poradách, kde sa rozprávali o spolupráci, školskej a hospodárskej, a neverejne aj o spolupráci politickej,“ pripomenul M. Pekník. Ich vrcholom predstáv v rámci Habsburskej monarchie bolo, že cisára Františka Jozefa by vystriedal na tróne František Ferdinand a Česi so Slovákami by sa po zrušení Uhorského dualizmu zišli vo federatívnej ríši v jednom celku.

Zmenou situácie v strednej Európe počas 1. sv. vojny vzniká v zahraničí odboj na čele s Tomášom Garriquemom Masarykom, Milanom Rastislavom Štefánikom, Edvardom Benešom a ďalšími, pri pomoci amerických Slovákov a Slovákov v Rusku a, samozrejme, ich partnermi boli Česi. „Vavro Šrobár vyzýval predsedu SNS Matúša Dulu, aby začal konať, aby sa rozhýbala SNS, ktorá bola pod vplyvom perzekúcií z augusta 1914 v politickej pasivite,“ poznamenal M. Pekník. Pripomenul tiež, že na 1. mája 1918 v Liptovskom sv. Mikuláši v spolupráci so slovenskými sociálnymi demokratmi V. Šrobár vyhlasuje túžbu Slovákov žiť v spoločnom štátnom celku

člen našej ZO SZPB 87-ročný Michal Potoma, rodák z obce Šandál v okrese Stropkov. Pri prejazde dedinou Rakovčiek nám porozprával smutnú príhodu, ako partizánska skupina, operujúca v tunajšom okolí, zlikvidovala Nemcom transport s pohonnými látkami. Ich veliteľa Stašu Novikova po zrade vypátrali a zastreli žandári zo Šarišského štátnika. Toto im partizáni neodpustili, prepadli žandársku stanicu a všetkých žandárov zlikvidovali.

Študenti boli so zájazdom veľmi spokojní a odnášali si množstvo zaujímavých zážitkov.

Podakovanie patrí aj riaditeľovi Hotelovej akadémie Radkovi Rakušanovi, ktorý na cestu zabezpečil malé občerstvenie, ako aj starostke MČ Jazero Lenke Kovačevičovej, ktorá na zájazd schválila finančný príspevok.

– DR –

s Čechmi. Dostalo sa to do sveta a zahraničný odboj mal rukolapný dôkaz, že Slováci doma majú záujem ísť tou cestou, ktorú naznačili a presadzovali Masaryk, Štefánik a Beneš.

Uhorské úrady na základe správ zahraničnej tlače začali 29. júna 1918 vyšetrovanie a V. Šrobára 14. augusta internovali. V Ceglėje ošetroval juhoslovanských vojnových zajatcov. Po mesiaci požiadalo o dovolenku do internačného tábora sa už nevrátil. 28. októbra 1918 ráno dorazil do Prahy a ako jediný Slovák sa stal účastníkom vyhlásenia Československa. Stal sa členom Revolučného národného zhromaždenia v Prahe a na jeho odporúčanie kooptovali poslancov do Slovenského klubu.

„Dr. Vavro Šrobár nebol len pri vzniku Česko-Slovenska, ale o štvrté storočie neskôr aj pri vzniku SNP. Hneď po zániku Československa 1939 začal protifašistickú odbojovú činnosť,“ pripomenul jeho protifašistický postoj predseda OblV SZPB Bratislava Martin Krno.

Stal sa jedným z dvojice predsedov predsedníctva SNR, ktorá sa konštituovala na povstaleckom území 1. septembra 1944 a vydala Deklaráciu SNR, ktorou prevzala na Slovensku všetku zákonodarnú, výkonnú a súdnu moc.

– VÍ –

13. ročník Duklianskej kvapky krvi

V predvečer osláv 74. výročia Karpatsko-duklianskej operácie usporiadal 3. októbra 2018 územný spolok SČK vo Svidníku už 13. ročník Duklianskej kvapky krvi.

Krv nech zachraňuje ľudské životy a obnovuje zdravie ľuďom v mieri a nie, aby zbytočne kropila zem vo vojnách. S týmto momentom prišlo na svidníckej transfúzne oddelenie nemocnice vyše 30 dobrovoľných darcov krvi. Najviac krvi z nich daroval Juraj Zajaroš (88-krát) a zo žien Jana Keselicová (37-krát).

Odlíšnosťou tohto ročníka bolo, že sa tu neobjavil ani jeden prvorodca. Za organizáciu tradičnej „Duklianskej kvapky krvi“ patrí poďakovanie Anne Sabolovej a Márii Bahledovej z US SČK Svidník.

Jozef Púpala, ilustračná snímka archív autora (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Bolo čo hodnotiť

ZO SZPB Vyšná Olšava v okrese Stropkov hodnotila svoju prácu na výročnej členskej schôdzi 4. 11. 2018.

Schôdza sa niesla pod doznievajúcimi dojmami z osláv 100. výročia vzniku ČSR. Ústredných osláv v Prahe sa zúčastnilo 13 našich členov, ktorí navštívili aj Terezín a Lidice. Priniesli si z toho nezabudnuteľné zážitky. Menšia delegácia sa zúčastnila spomienky na Cinovci v Krušných horách,

pri ústrednom pomníku ochrancov štátnych hraníc Klubu českého pohraničia.

Hostami našej schôdze boli predsedovia ZO SZPB Brusnica, ZO SZPB Giraltovce a delegát za OblV SZPB Svidník Ján Uhrík. Výročné rokovanie konštatovalo, že naša spolupráca so základnými organizáciami zo Stropkova, Giraltoviec, Svidníka, Petrovca a najmä z Brusnice je dobrá.

Správa sa poďakovala za spoluprácu a podporu aj starostovi obce, vedeniu našej základnej školy, miestnemu oddeleniu poli-

cajného zboru, ÚŽS a osobitne aj správcovi farnosti s cirkevným zborom.

Naša ZO SZPB má aj jednu raritu, a to kolektívne členstvo Klubu českého pohraničia, čo sa nám osvedčilo. Vyjadrením toho je rad spoločných podujatí.

Za zmienku stojí aj slávnostný bod nášho rokovania, za ktorý považujeme prečítanie dekrétu prezidenta SR o menovaní do hodnosti brigádneho generála in memoriam Ľudovíta Kukorelliho, ktorého meno nesie naša organizácia.

Peter Kasarda, predseda ZO SZPB

Medzníky... otvárajú brány do sveta

Pred niekoľkými rokmi vedenie oblastného výboru SZPB v Žiari nad Hronom nadviazalo spoluprácu s tunajším centrom voľného času, čím sa otvoril priestor na neformálne vzdelávanie detí a mládeže, smerujúce k zachovaniu pamiatky na ľudí, ktorí tvorili naše medzníky.

Jednou z takýchto aktivít je organizovanie vedomostnej súťaže pre žiakov ZŠ pod názvom „Medzníky druhej svetovej vojny“, záujem o ktorú sa zvyšuje každoročne. Je to azda aj preto, že sa do nej snažíme vniesť aj priestor pre vlastný pohľad a prínos mládeže na uvedené obdobie. Žiaci tým pátrajú nielen po vlastných predkoch, ktorí žili v období 2. sv. vojny, ale aj po ich spomienkach.

Veľkou motiváciou pre sú-

ťažiacich je ocenenie víťazov, lebo okrem vecných cien, im vedenie Oblastného výboru SZPB v Žiari nad Hronom zabezpečilo v spolupráci s europoslancom Vladimírom Maňkom poznávaciu návštevu Európskeho parlamentu, Európskeho súdneho dvora a celého malebného mestačka Štrasburg.

Vítané družstvo v školskom roku 2017/2018 tvorili žiačky ZŠ v Hlinku nad Hronom, dnes už „gymnazistky“ Nin-

Z príležitosti výročia zajatia slovenských generálov Jána Goliana a Rudolfa Viesta, predseda SZPB Pavol Sečkář spolu so starostom obce Pohronský Bukovec Igorom Šagátom a predsedom ZO SZPB v Pohronskom Bukovci Blažejom Rybárom položili kyticu kvetov k ich pamätníku.

Vybudovaný bol na ich počesť 29. 8. 2008.

Češť ich pamiatke.

– BR –

Mládež sme odmenili zájazdom na Duklu

ZO SZPB Košice-Juh v spolupráci s komisiami kultúry, športu a mládeže pri MČ Jazero a MČ Juh organizovali v rokoch 2017 a 2018 pre študentov stredných škôl prednášky, besedy, v ktorých ich obšírne oboznámili o historických súvislostiach pred 2. sv. vojnou, o nástupe fašizmu a nacizmu, o vzniku Slovenského štátu, partizánskeho hnutia, o oslobodení Slovenska, o historickom odkaze protifašistického odboja a jeho význame pre súčasnosť.

Najaktívnejších študentov zo stredných škôl z MČ Jazero a MČ Juh, z Obchodnej akadémie, Strednej odbornej školy technickej a Hotelovej akadémie sme 5. 10. 2018 pozvali na Duklu na oslavy 74. výročia Dňa hrdinov KDO. Okrem študentov sa osláv zúčastnili aj členovia základných organizácií SZPB z Košíc.

S programom všetkých počas cesty oboznámil predseda ZO SZPB Košice-Juh Dušan Rybanský a predseda Rady HOSK Mirko Liba ich oboznámil s vojenskými operáciami na Dukle, s bojmi v Údolí smrti a s ďalšími historickými udalosťami.

Študenti si v rámci osláv prezreli pamätník na Dukle. Memoriatným zážitkom pre nich bolo bezprostredné stretnutie s predsedom vlády Petrom Pellegrinim a spoločné fotenie. Vo Svidníku sa zúčastnili spomienkového stretnutia pri soche gen. Ľudvíka Svobodu, následne sa presunuli k Pamätníku Sovietskej armády a pozreli si aj expozíciu vojenského historického múzea.

Taktiež sme sa zastavili v Údolí smrti a so záujmom si pozreli sovietsky tank T-34 vkladný do nemeckého tanku.

Na spätočnej ceste si na svojich zážitkoch z vojny zaspomínali

Veľké osobnosti neodchádzajú z dejín

(Nielen o knihe Michala Macháčka: Gustáv Husák)

O Gustávovi Husákovi naša mladá generácia počúvala len samé klamstvá. Robili z neho symbol totality, neslobody, normalizácie. A zo všetkých povalačov robili hrdinov. Prečítajte si knižku od českého historika Michala Macháčka, priateľa, a pochopíte, ako veľmi sme na Slovensku Husákovi krivdili.

Husák bol jedna z najväčších osobností našich moderných dejín a jedna z najmúdrejších postáv slovenskej ľavice. Dokázal v sebe skĺbiť marxizmus a slovenské vlastenectvo. Podobne ako Clementis a Novomeský. A presne to potrebujeme aj dnes.

Husák bol hlavnou postavou Slovenského národného povstania. Stál na čele povstaleckej Slovenskej národnej rady. Zasadzoval sa za práva Slovákov, za čo ho na desať rokov stalinisti posadili do basy, kde ako komunista trpel oveľa viac než rôzni disidenti – bol terčom teroru zo strany antikomunistických spoluväzňov, vytrpel si veľa.

Napriek tomu neprestal veriť ľavicovým ideálom a neskôr sa postavil do čela reformného procesu v Česko-Slovensku. Bol radikálnejší než Dubček. Jeho hlavným cieľom bola česko-slovenská federácia a teda viac práv pre Slovákov. Tento cieľ pre náš národ vybojoval.

Keď prišli ruské tanky, v Moskve rozzúrili Brežneva, keď mu na rovinu povedal, že ide o okupáciu, ktorú naši občania právom odmietajú. Vždy žiadal odsun ruských tankov. No bol realistický politik a sna-

žil sa presadiť, čo sa dalo – v situácii, keď česko-slovenskú politiku kontrolovala Moskva, nie je možné robiť z neho stroju normalizácie.

Žiaden politik nie je bez chyby a mnohé urobil aj Husák – ale robiť z neho netvora, je absolútne nespravodlivé. Pochopí každý, kto si dá tú námahu a prečíta si niečo o jeho živote.

Slovákovi dal hrdosť, keď organizoval Slovenské národné povstanie. Prečo na tohto národného hrdinu zabúdame?!

Slovákovi dal federáciu, aj vďaka čomu sme v roku 1993 získali suverenitu. Prečo na tohto národného hrdinu zabúdame?!

Slovákovi a Čechovi dal počas svojej éry istotu práce, bývania, vzdelania a zdravotnej starostlivosti. Stavali sa byty pre ľudí, do dôchodku sa chodilo skôr, o deti a rodiny sa staral štát, v uliciach bolo bezpečne.

Som jedným z tých, ktorí sa narodili v jeho ére. Hovorí sa nám „Husákové deti“. Keď som si prečítal životopis Gustáva Husáka, môžem povedať len jedno: ďakujeme, doktor Husák, boli ste výnimočný človek.

Išiel som do bratislavskej Dúbravky, kde je Husák pochovaný a zapálil som mu svieč-

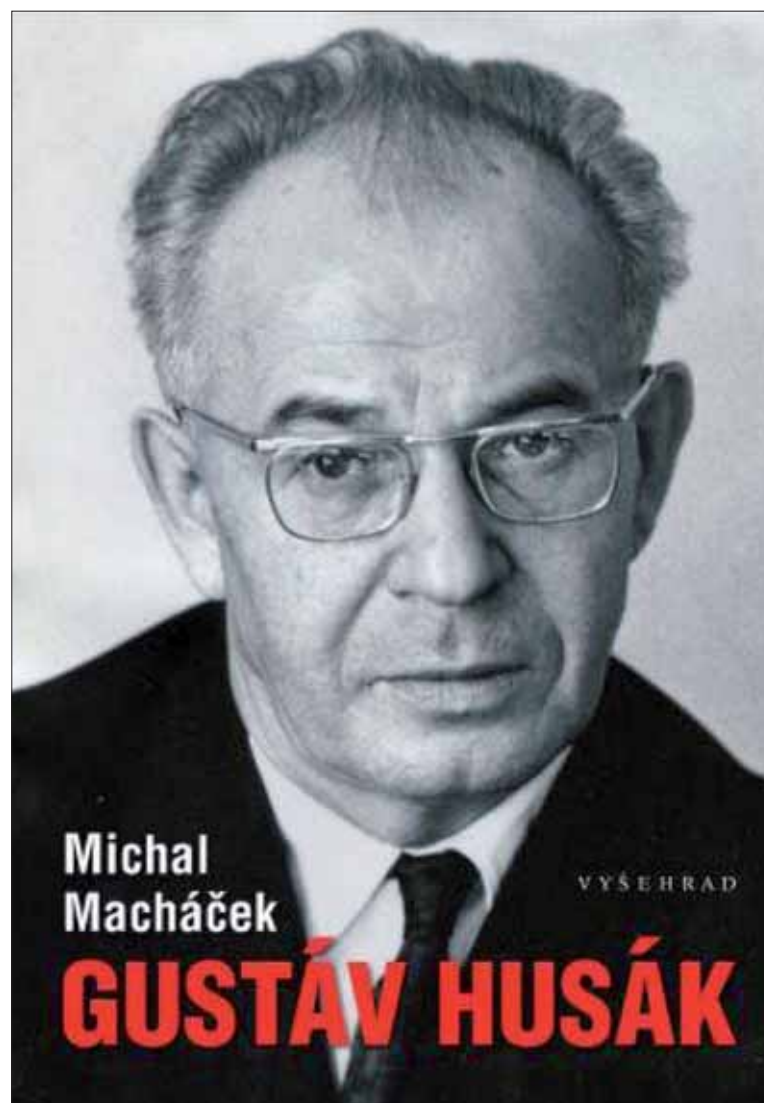
ku. Ako prejav úcty a uznania. Husák si zaslúži, aby na jeho dome v Dúbravke, kde strávil mladosť, bola aspoň plaketa. Zaslúžil by si bustu v starej Dúbravke. Zaslúžil by si, aby sme si ho ako štát pripomínali s úctou. Hanbím sa za to, že to tak nie je.

Husák si zaslúži uznanie. Už len za to, že bol lídrom SNP a veľkým slovenským vlastencom. Ale aj za to, že bol jediným Slovákom, ktorý bol prezidentom Česko-Slovenska. A nikdy nezabudol na pracujúcich ľudí. Vždy ostal ľavičiarom, nikdy neprezliekal kabáty. Bol to Pán Politik.

Spolu s Clementisom, Novomeským a Dubčekom patrí Gustáv Husák k najvýznamnejším slovenským ľavicovým politikom 20. storočia. Mali by sme prestať s tým neustálym sebaľichovaním a konečne sa zmieriť s vlastnými dejinami. Správajme sa k svojej histórii ako ľudia, nie ako psy.

Každý, kto si váži našu antifašistickú tradíciu, musí si vážiť aj Husáka. Každý, kto si váži Slovensko, musí mu vzdať hold za jeho národný zápas. Každý, kto si váži ľavicu, musí uznať, že Husák bol presvedčený ľavičiar a ako prezident mal autoritu a rešpekt všetkých.

Ešte ako mladý tridsaťročný revolucionár napísal Husák takúto obžalobu kapitalizmu: „Dnes sa nerodia

ľudia, ale rodia sa hneď páni alebo proletári. Buď v palácach alebo v chatrčiach. A touto biologickou náhodou je určený celý osud. Len divné je, že takí mnohí sa rodia v chatrčiach a tak málo v palácach. Divné je, že takí mnohí musia hladovať, aby hŕstka mala nadbytok.“

Stále je to tak, doktor Husák

a stále je to divné. A stále je tu dosť ľudí, ktorí čakajú na príležitosť, aby sme to zmenili. Ľudí, ktorí sa nikdy nezmieria s kapitalizmom. Ako vy. Ostanete pre nás inšpiráciou, navždy. Veľké osobnosti neodchádzajú z dejín. Nie na dlho.

Odpočívajte v pokoji, pán prezident!

Noveslovo.sk (Luboš Blaha), 24. 7. 2018

Na oslavách 74. výročia SNP v R. Sobote bola prítomná aj pani Marta Belková, ktorá ako sedemročná prežila masaker v Suchom Potoku 21. 10. 1944 (stojí po pravici predsedu tamojšej ZO SZPB Jozefa Pupalu).

Prečo Poľsko brzdí účasť Ruska na vytvorení múzea v Sobibore?

„Fašistické Nemecko chcelo odjakživa zničiť stopy tejto hanby. Povstanie v koncentračnom tábore Sobibor a odvážny útek väzňov bol pre Tretiu ríšu naozaj veľkou hanbou. Zdá sa však, že i dnes existujú sily, ktoré nechcú verejnosti dodať existujúce fakty,“ nazdáva sa riaditeľ ruského kultúrno-informačného centra v Sofii Pavel Žuravľov. Takto okomentoval situáciu v Poľsku, ktorá bráni Rusku spolupodieľať sa na vytvorení múzea v Sobibore.

Nielen v Rusku, ale prostredníctvom filmu Sobibor prebiehali a prebiehajú podujatia na počesť 75. výročia povstania v nacistickom koncentračnom tábore Sobibor aj v iných štátoch. Vráťane Slovenska. Bola to jediná vzbura, ktorá sa skončila hromadným útekem väzňov. Zorganizoval ju zajatý sovietsky dôstojník Alexander Pečorskij.

V Poľsku sa už nie prvý rok diskutuje o vytvorení múzea na území bývalého koncentračného tábora Sobibor. Veľmi živo sa o tom hovorilo už v roku 2016. Dvojtyždenník Bojovník očakával, že k tomu zaujme nejaké stanovisko aj Slovenská republika, naše Múzeum židovskej kultúry a naša Židovská náboženská obec. Osobitne sme čakali, že toto stanovisko zaznie 9. 9. 2016 (a potom aj 7. 9. 2017) na pietnom zhromaždení ku Dňu holokaustu a ra-

sového násilia. Žiaľ, nestalo sa, hoci Slovenská republika má byť podľa niektorých médií jedným z tvorcov tohto medzinárodného projektu.

Účasť Ruska v ňom brzdí Varšava. Pritom ešte v roku 2013 sa poľská strana obrátila na Rusko s návrhom, aby sa pripojilo k projektu. Lenže akonáhle Moskva vyslovila súhlas, Poľsko začalo proces budovania múzea brzdíť.

„Rusko by, samozrejme, nemalo byť odsunuté od práce, spojenej so zvečnením hrdinskej pamiatky o tejto tragédii 2. sv. vojny. To je neprípustné. Lebo je to priehľadná falzifikácia dejín, s ktorou sa dnes všade stretávame. Niekomu zrejme nevyhovuje, aby sa ruská strana plnohodnotne zapojila do tejto činnosti,“ nazdáva sa Pavel Žuravľov.

To, že fašistické Nemecko odjakživa chcelo skryť stopy tejto svojej „sobiborovskej“ hanby je zrejmé. Pre Tretiu ríšu, ktorá systémovo rozkurovala kremačné pece, bola naozaj hanba, že im ktosi ušiel „z lopaty“.

Komu a prečo prekáža dnes objektívne hovoriť, že kremačné pece v koncentrákoch hasila Červená armáda a aj také jej osobnosti, ako Alexander Pečorskij a jeho spoluväzňenci, to je absolútne nepochopiteľné.

Čoho sa Poľsko bojí?

V. Mikunda

Príbeh čs. zlatého pokladu

Pri príležitosti stého výročia vzniku nášho spoločného štátu s Čechmi si pripomenieme príbeh československého zlata, na ktoré sa zbierali naši pradedovia a prababky, aby tak podporili menu novej republiky. Táto pohnutá časť československej histórie je detailne popísaná v knihe českého reportéra Stanislava Motla „Kam zmizol zlatý poklad republiky“.

„Je mrazivá noc roku 1982, sobota 20. februára. Na starom ružýnskom letisku pristáva lietadlo TU154. Zanedlho sa na betónovú plochu postupne znášajú ďalšie dve lietadlá. Na pristavených schodíkoch sa objavuje kapitán prvého lietadla. Má za sebou dramatický a vyčerpávajúci let z Zürichu, cez Salzburg, Viedeň a Bratislavu. Dramatický preto, lebo celá misia bola utajená. Cesta všetkých troch lietadiel prebiehala za prísnych bezpečnostných opatrení... O deň neskôr vydáva Československá tlačová kancelária strohú správu: 18,4 tony menového zlata, ktoré USA a Veľká Británia pod najrôznejšími zámienkami desiatky rokov zadržovali, boli v sobotu dopravené do ČSSR.“ Tak sa začína kniha Stanislava Motla „Kam zmizol zlatý poklad republiky“, televízneho reportéra, ktorý roky pátral po osude zlata zo zlatého pokladu Československej republiky. To sa cez vojnu dostalo na Západ a naspäť sa vrátila z neho len menšia časť. A to až v roku 1982.

Zlatý poklad začal vznikať v roku 1919....

...keď vznikla ČSR. Zakladatelia štátu vyhlásili zbierku na národný poklad a nadšení ľudia dávali v dobrej viere svoje zlato na poklad, ktorý mal tvoriť zlatý základ pre novú menu. Od dobrovoľných darcov Národná banka dostala vyše 94 tisíc zlatých mincí a medailí a 65 kilogramov rýdzeho zlata. Z hľadiska objemu pre potreby zlatých rezerv štátu to však nebolo veľa. Štát preto vypísal aj pôžičku, ktorú občania mohli upisovať aj zlatom či striebrom. Tá zaznamenala nečakaný úspech. Takto narástol zlatý poklad republiky do roku 1925 o 3,2 tony zlata a 27 ton striebra. Lenže v tom čase už mala Národná banka v zásobe vyše 40 ton zlata. Odkiaľ sa vzalo?

Dvanásť ton prišlo z bývalej Rakúsko-Uhorskej banky v rámci delenia monarchie. Ďalšiu veľkú časť zlata tvoril zisk štátu z podnikania, avšak časť – nevedno presne aká – pochádzala aj zo zlata ruských cárů, ktoré priniesli československí legionári z Ruska. Tí totiž dobyli v roku 1918 Kazan, kde bola uskladnená približne polovica cárskeho pokladu z obavy pred nemeckou ofenzívou. O tom, čo videl v pivnici banky v Kazani, hovorí legionár a neskorší spisovateľ František Langer: „debničky z dubového dreva naplnené zlatými tehliami, prútmi a mincami. To všetko údajne v polmiliardovej hodnote... a tiež vrecia plné rôznych bankoviek a cenných papierov“. Československí legionári obrovský poklad štrnásť mesiacov strážili, cestovali s ním vlakom po rôznych mestách a potom ho odovzdali admirálovi Kolčakovi – lenže po jeho ústupe opäť dostali úlohu strážiť vlak s pokladom. Až v marci 1920 ho definitívne odovzdali do rúk revolučného výboru, ale to už údajne bola iba tretina z množstva, ktoré odcestovalo v auguste 1918 z Kazane.

Kam sa podelo zvyšné ruské zlato je už ťažké zistiť. Uchovaný je však dokument zo štábu 1. divízie, v ktorom sa píše o utajovanom prevoze 750 dební na lodi Sheridan z Vladivostoku do Terstu v lete 1920. Z Terstu bol tento náklad prepravený do Československa „v sanitnom vlaku – po

posteliach vojakov, označených za duševne chorých“. Ešte vo februári 1920, teda tesne predtým ako legionári poklad odovzdali, dr. Edvard Beneš, vtedy čerstvý minister zahraničia ČSR, píše vedeniu légii: „Spojenci by radi videli, keby bol zachránený vlak so zlatým pokladom ruským. Ak je dosiaľ vo vašej moci, pokúste sa odviesť ho do bezpečia, eventuálne do Čiech.“

Niektorí českí historici sa tejto verzii bránia, tvrdia, že ruského zlata prineseného do Československa legionármi bolo zanedbateľné množstvo, a že podstatnú časť zlata získal štát z dobrého hospodárenia a exportu cukru, a tiež z podnikania legionárskej spoločnosti, ktorá počas rokov, keď naši legionári ovládali značnú časť Sibíri, odtiaľ vo veľkom exportovala drahé kovy, kožušiny a iné komodity. Každopádne, v roku 1930 bolo v Národnej banke už 69 ton zlata a v roku 1938 skoro 95 ton.

Churchill: je to druhý Mníchov

S blížiacim sa Mníchovským diktátom si bola Národná banka vedomá nebezpečenstva, a preto väčšinu zlata uložila v cudzine, najmä v londýnskej Bank of England, ale aj vo švajčiarskych a v belgických bankách.

Po zabraní Sudetov Nemci mali veľký záujem o československé zlato uložené v zahraničí. Zmocnili sa ho priam gangsterským spôsobom: už tri dni po rozbití Československa a vzniku protektorátu prišiel do Prahy Friedrich Mueller, osobitný komisár nemeckej Ríšskej banky, a s pištoľou v ruke donútil dvoch riaditeľov banky, aby podpísali prevod 23 ton zlata z českého účtu v Bank of England na účet Ríšskej banky. Keď sa prevod prevalil, v Londýne to spôsobilo obrovský škandál, ale zlato už bolo fuč. Samotný Winston Churchill označil lúpež zlata za 6 miliónov libier za „druhý Mníchov“.

Väčšiu časť zlata v Bank of England, ktoré bolo vedené na inom účte, v hodnote okolo 7,5 milióna libier, sa však podarilo zachrániť. Toto zlato sa neskôr stalo garanciou troch britských pôžičiek určených na financovanie československej exilovej vlády a zahraničného odboja. Stanislav Motl vo svojej knihe podrobne opisuje, ako Česi a Slováci, ktorí s nasadením života bránili Británii, si museli všetku výzbroj a výstroj z týchto pôžičiek platiť. Británia za toto zlato zrejme nakúpila aj zbrane a suroviny, pravdepodobne od USA.

Tú časť zlata, ktorá nebola uložená v zahraničí, ale ostala v Česku, potom počas vojny Nemci postupne odviezli do Nemecka, išlo približne o 43 ton. Do apríla 1945 získali okrem toho asi pol tony zlata a množstvo ďalších cenností od občanů židovskej národnosti. Na Slovensku sa spoločné zlato nenachádzalo, novovzniknutý Slovenský štát teda na začiatku žiadne zlato nemal. Preto, podobne ako v roku 1919, aj na Slovensku v roku 1939 bola teda vyhlásená zbierka na národný zlatý poklad. Do konca vojny sa podarilo vytvoriť zásobu vyše sedem ton zlata, ktoré pochádzalo okrem zbierky aj z baní pri Banskej Bystrici a Kremnici. Uložené bolo najmä vo Švajčiarsku, menej ako tona aj v Kremnici.

Počas povstania zlato z Kremnice zachránili povstalci a za dramatických okolností (lietadlu sa na poslednú chvíľu podarilo vzlietnuť z letiska obkľúčeného Nemcami) ho odviezli do Moskvy. Hneď po skončení vojny sa všetko slovenské zlato z Moskvy a zo Švajčiarska dostalo do Prahy.

Koľko z ulúpeného zlata sa vrátilo do ČSR?

Spojenci po vojne zhromaždili zlato, ktoré v Nemecku objavili. Bolo to približne 277 ton, teda asi polovica zlata, ktoré Nemci stihli počas vojny ulúpiť (kde je tá druhá polovica, to je jedna z najväčších záhad histórie z tohto obdobia). Komisia objavené zlato rozdelila medzi pätnásť centrálnych bánk európskych krajín. Československu pripadol podiel 24,5 tony, z ktorých v roku 1948 previezli do Prahy 6,1 tony. Zvyšok, 18,4 tony zostal v Bank of England a americkej Federal Reserve Bank ešte niekoľko desaťročí, keď Veľká Británia aj USA jeho vrátenie pod rôznymi zámienkami odmietali. Podľa historika Slavomíra Michálka išlo okrem iného o odškodnenie za znarodnenie majetku amerických občanů vo februári 1948. Pokiaľ ide o Británii, tá ako podmienku pre vrátenie zlata požadovala od Československa zaplatiť pohľadávky za vojnový a mníchovský úver, na ktorý padlo aj československé zlato v Bank of England. **Po Mníchovskej zrade, po tom, ako dali Hitlerovi naše zlato, po tom, čo pre nich urobili naši vojaci v bojoch proti nacistom, to bola zo strany Britov nehanebná podlosť.**

Hlavný vyjednávač československej strany pri jednaniach s nimi Richard Král neskôr požiadal vtedajšieho ministra zahraničia Bohuslava Chňoupka o odvolanie z jednaní a odôvodnil to takto: **„Dôkladne som si preštudoval podklady, najmä otázku vojenského úveru. A je mi z toho nanič, až sa mi zdvíha žalúdok. Máme platiť aj za šnúrký do topánok, za spodky či za traky, ktoré naši vojaci nosili, keď bojovali aj za nich, za Angličanov. No ale prosím... každý má inú morálku, každý inak vidí svet. Ale čo je na tom strašné, a čo neviem preniesť cez srdce, sú tí mŕtvi. Tam je započítaná aj výstroj tých, ktorí padli. A ležia niekde v Afrike, pri el-Alameine a Tobrúku, kde bojovali proti Rommelovi a nielen za nás, ale aj za Anglicko... na toto nemám dosť silné nervy. Pochopte ma. A vymeňte ma. Sotva by som sa udržal, keby mi predložili účty za košeľe, rukavice a svetre, a musel by som povedať: tak, a teraz ideme účtovať za krv!“**

Richarda Krála si raz zavolať k sebe aj Vasil Biľak, ktorý od neho dokonca chcel, aby jednanie zrušil, nech si Briti a Američania zlato nechajú: **„Ľudia si ešte po dvoch generáciách pamätajú na Mníchov. Toto ohľadne nášho zlata si tiež budú dlho pamätáť. Svet by sa mal dozvedieť, že naši niekdajší západní spojenci nás vydierajú a zlato nám chcú vrátiť až potom, keď im zaplatíme za československých vojakov, ktorí bojovali proti Hitlerovi, a ešte k tomu po ich boku...“** Biľakov návrh však ÚV KSČ nepodporil.

Až v roku 1981 sa podarilo dohodnúť. Československo zaplatilo USA 81,5 milióna dolárov a Británii 24 miliónov libier ako kompenzáciu, čím sa zároveň vyriešili vzájomné otvorené finančné a majetkovoprávne otázky, a o dva mesiace, začiatkom roka 1982, sa zvyšok československého zlata konečne vrátil domov. *Podľa HSP, 15. 10. 2018 (krátené)*

Viete, že...?

...najstarším sovietskym bojovníkom s fašizmom, ktorý sa stal Hrdinom ZSSR, bol 84-ročný Matvej Kuzmin (1858–1942)?

Dňa 13. februára 1942 požiadal nemecký veliteľ vtedy 83-ročného Matveja Kuzmina, aby za peniaze, múku, benzín a loveckú pušku sprevádzal jeho mužov proti... Kuzmin súhlasil, no keď sa dozvedel o čo ide, poslal vnuka Vasilija, aby upozornil sovietskych vojakov, že sa im chystá vpád do tyla.

Počas noci viedol Kuzmin nemecké oddiely po tajných chodníkoch až k dedinke Malkino, kam sa dobrali na úsvite a kde ich už čakali informovaní červenoarmejci. Nemecký prapor teda narazil na ťažkú guľometnú paľbu a mal okolo 50 mŕtvych a 20 zajatých.

Počas boja si však nemecký veliteľ uvedomil, že za všetkým je práve Kuzmin a preto ho zastrelil. O tri dni ho svoji pochovali s vojenskými poctami.

Kuzminova smrť sa stala známa vďaka článku Borisa Polevoja v denníku Pravda, ktorý tu práve pôsobil ako vojnový dopisovateľ a bol prítomný aj na Kuzminovom pohrebe.

V roku 1948 napísal príbeh „Posledný deň Matveja Kuzmina“, ktorý je stále zahrnutý v ruských školských čítankách.

V roku 1943 bola jeho socha vystavená v moskovskom metre Izmailovský Park (teraz Partizánskaja).

Hrdinom ZSSR in memoriam sa Matvej Kuzmin stal 8. 5. 1965.

...Stalin sa obrovsky mylil keď neveril, že Anglosasi majú ambíciu stať sa pánmi sveta?

V stenograme Krymskej konferencie z februára 1945 sa uvádza, že keď Stalin hovoril o budúcnosti sveta, uvažoval takto: Churchill vyjadril obavu, aby sme si nemysleli, že tri veľké mocnosti chcú panovať nad svetom. Kto však uvažuje nad takýmto panstvom?

Spojené štáty? Nie, tie o tom neuvažujú (smiech). Anglicko? Taktiež nie (smiech). Čiže dve veľké mocnosti sa zbavujú podozrenia. Zostáva tretia... ZSSR (Smiech). Znamená to teda, že ZSSR sa usiluje o nadvládu nad svetom alebo, možno Čína sa usiluje o svetovládu?

Jasné je, že reči o svetovláde neviedu k ničomu... Churchill nedokáže pomenovať ani jednu mocnosť, ktorá by naďalej chcela vládnuť svetu...

„Áno, samozrejme, pokiaľ sme všetci živí, netreba sa ničoho báť. My nepripustíme nebezpečné nezrovnalosti medzi sebou. Nedovolíme, aby sa objavila nová agresia proti ktorémukoľvek z našich štátů. Lenže prejde desať a možno aj menej rokov a my odídeme. Nastúpi nová generácia, ktorá neprešla cez všetko to, čo sme my prežili, ktorá bude na mnohé otázky pravdepodobne nazerat inak, ako na ne nazeráme my. Čo bude potom?

My si akoby stavíme cieľ zabezpečiť svet na ďalších 50 rokov... najdôležitejšou podmienkou na zachovanie dlhodobého mieru je jednota troch mocností. Ak sa takáto jednota zachová, potom nemecké nebezpečenstvo nie je hrozná.“

A. Mikundová

• **Banská Bystrica – Radvaň:** Anna Snopková 96, Helena Šajtrochová 88, PaedDr. Vladimír Halaj 80 a Anna Strmeňová 87 rokov.

• **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Anna Kavcová 89 a Anna Hlinková 83 rokov.

• **Banská Bystrica – Fončorda B:** Rozália Chovanková 95, Marta Gregová 94, Jolana Donovalová 87, Ladislav Welward 82, Ivan Kusý 70, Olga Tyirjaková 70, Magdaléna Žabková 65 a Erik Drabiščák 25 rokov.

• **Banská Bystrica – Fončorda, gen. I. Gibal:** Edita Hlaváčová 75 rokov.

• **Banská Bystrica – Stred:** Karol Štaudinger 90 a Mgr. Ján Hudec 70 rokov.

• **Bratislava 3:** Margaréta Kubánová 82 rokov.

• **Bratislava 15:** Darina Liptáková 65 a Herlinda Nováková 80 rokov.

• **Bratislava 18:** Ján Chudík 95 rokov.

• **Bratislava 24:** Ferdinand Kováčik 97 a Dr. Jozef Mazák 92 rokov.

• **Brunica:** Jozef Fecko 80 rokov.

• **Bzince pod Javorinou – Cetuna:** Viera Adamovičová 75 a Vlasta Sláviková 81 rokov.

• **Dobšiná:** Rudolf Kotlár 70 rokov.

• **Dolné Vestenice:** Mária Vaňová 80 rokov.

• **Dunajská Streda:** Katarína Vidová 81 a Peter Kovács 82 rokov.

• **Egreš:** Jolana Malčická 60 rokov.

• **Heľpa:** Mária Meľošová 70 rokov.

• **Hostie:** Daniela Komárová 60 rokov.

• **Hrnčiarске Zalužany:** Emília Sojková 92 a Elena Malatincová 70 rokov.

• **Hunkovce:** Mikuláš Žižák 65 rokov.

• **Koňuš:** Anna Elekaničová 55 rokov.

• **Košice – Juh:** Michal Saxsun 89 rokov.

• **Košice – Sever:** Gabriela Grujbárová 60 a Timea Horosová 50 rokov.

• **Kružlová:** Zuzana Šupšáková 81 rokov.

• **Kurimka:** Ján Božík 65 rokov.

• **Lehota pod Vtáčnikom:** Ján Cipov 85 rokov.

• **Liptovská Porúbka:** Mgr. Marta Malejková 70 a Eva Vlčková 55 rokov.

• **Liptovská Teplička:** Mária Kováčová 95 rokov.

• **Lučenec I:** Irena Stanková 88 rokov.

• **Medzibrod:** Milan Petrigáč 75 rokov.

• **Michalovce:** Ing. Michal Mazúr 93 a Jolana Szatmaryová 85 rokov.

• **Myjava:** Anna Křečková 88 rokov.

• **Nové Mesto nad Váhom, gen. Institoris:** RNDr. Kamil Krištofik 65, Marián Pikalik 65, Milan Slávik 65, Ľubomír Kolník 70 a Anna Kuhajdová 93 rokov.

• **Palín:** Štefan Išky-Eštók 85 rokov.

• **Parchovany:** Anna Hoľanová 90 rokov.

• **Pezinok:** Mária Blattnerová 83, Oľga Štrbová 81 a Jozef Paterman 65 rokov.

• **Považská Bystrica:** Helena Paulecová 83 rokov.

• **Prešov:** Andrej Kolesár 75 rokov.

• **Prievidza:** Ružena Becková 91, Alžbeta Kukulová 90 a Filoména Šedajová 75 rokov.

• **Rimavská Sobota, ZO SZPB Júliusa Bolfíka:** Mária Kováčová 75 a Zita Lincová 70 rokov.

• **Rimavská Sobota 2:** Judita Bolfíková 100, Anna Bodová 65 a MUDr. Július Lukáč 81 rokov.

• **Selce:** Oľga Šemšelová 86 rokov.

• **Sobrance:** Helena Golejová 93 rokov.

• **Spišská Nová Ves:** Mária Gombošová 92, Ing. Anna Jedlovská 87, plk. PhDr. Karol Surovec 85 a Ing. Marián Kunderát 60 rokov.

• **Stará Ľubovňa:** Michal Kovalčík 65 rokov.

• **Strážske:** Ondrej Cehuľa 89 a Irena Miklošová 65 rokov.

• **Svidník:** Michal Šandala 81 a Ján Holodňák 55 rokov.

• **Trebišov časť Milhostov:** Miroslav Elko 55 a Dušan Staš 30 rokov.

• **Trnava 1:** PaedDr. Tibor Díte 70, Emília Pačesová 88 a Oľga Richterová 86 rokov.

• **Vagrinec:** Ladislav Zápotocký 65 rokov.

• **Valaská:** Oľga Slivková 70 rokov.

• **Vyšné Nemecké:** Anna Feciková 90 a Zuzana Hurová 86 rokov.

• **Zemianske Kostolany:** Aranka Kabatiarová 95 rokov.

• **Zvolen – Zlatý Potok:** Emília Antalová 87 rokov.

• **Želiezovce:** Alžbeta Klimajová 75 rokov.

• **Žiar nad Hronom:** Jozef Baniari 70, Elena Šulajová 80, Ján Trebula 82 a Rudolf Štefík 82 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

90-te narodeniny Vladimíra Strmeňa sme si pripomenuli na Stretnutí priateľov,

Bojoval za naše oslobodenie

v priestoroch Pamätníka SNP v Banskej Bystrici 30. 8. 2018.

Oslava takého krásneho jubilea sa niesla v duchu spomínania na príbehy napísané životom oslávencu. U človeka, ktorý bojoval za oslobodenie našej vlasti, na vlastnej koži zažil vojnové útrapy, k tomu neľahký životný osud, to bolo o to vzácnejšie a emotívnejšie.

Vladimír Strmeň stratil veľa svojich blízkych, ktorí mu mohli byť v jeseni života oporou a dôvodom na radosť. I tak nestratil odhodlanie žiť a šíriť v spoločnosti úsmev, hudbu a dobrú náladu. Je

to obdivuhodný človek, ktorý aj napriek zdravotným problémom je spoločensky stále aktívny. Zúčastňuje sa besied na školách, kde približuje deťom okolnosti SNP, chodí hrať na akordeón do domovov sociálnych služieb, na rôzne spoločenské akcie...

Bolo mi nesmiernou ctou spoluorganizovať stretnutie, na ktorom sa s gratuláciou oslávencovi pridala k nám aj ministerka kultúry SR Jana Laššáková.

K dobrej nálade prispela aj Dychová hudba Selčianka.

Jana Majerová, Čerín

Takmer 100-ročná jubilantka

Najstaršou členkou ZO SZPB gen. Viesta v Revúcej je pani Anna Šagátová, ktorá v septembri oslávila krásne 99-te narodeniny. Členkou SZPB je od roku 1985.

Narodila sa v roku 1919 vo Východnej, kde prežila aj detstvo. Vydala sa za lesníka a SNP ich zastihlo v Liptovskej Tepličke, kde s manželom bývala vo vzdialenej horárni. Ich príbytok navštevovali partizáni, ktorým poskytovali nocľah a stravu, za čo ich Nemci z horárne vyhнали, manžela zajali a len šťastnou náhodou ho neeskortovali do koncentračného tábora.

Po oslobodení žili v horárňach na viacerých miestach. Po odovzdaní v Lubeníku, Mokrej Lúke

a Revúcej a posledných 10 rokov býva u svojej dcéry v Rozhanovciach. Tam sme sa za ňou vybrali už po druhýkrát.

Náš príchod netrpezlivo čakala. Pri zvitani a počas nášho stretnutia sa jej do očí tísli slzy dojatia. Po gratuláciách jej predseda Ján Kochan odovzdal „Čestné uznanie“ za dlhoročnú činnosť vo zväze.

Z dojemného stretnutia sme odchádzali so želaním dobrého zdravia, aby sme na budúci rok spoločne oslávili jej 100. výročie.

Štefan Haviar, snímka Emil Matejka

Posledná rozlúčka

Dňa 24. 10. 2018 sme sa naposledy rozlúčili s našim dlhoročným členom výboru ZO SZPB Pohorelým Karolom Šulejom.

Narodil sa 30. 10. 1943 v Pohorelej a členom SZPB bol od roku 2000. Jeho nečakaný odchod nás hlboko zasiahol. Bol to jednoduchý, svedomitý, skromný a pracovitý človek.

Od mladosti pracoval v lesoch, ktoré aj zastupoval na rôznych drevorubačských súťažiach a získal v nich aj viaceré ocenenia. Bol aktívnym členom vo viacerých organizáciách, aj neúnavným organizátorom na všetkých obecných a zväzových podujatiach, za čo mu boli udelené pochvalné listy a čestné uznania.

V mene ZO SZPB sa chceme úprimne poďakovať za všetku jeho prácu, ktorú pre SZPB vykonal.

Čeť jeho pamiatke a celoživotnej práci!

ZO SZPB Pohorelá

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Banská Bystrica, Tr. SNP:** so 79-ročným Jurajom Duskom.

■ **Hrachovo:** s 86-ročnou Boženou Maňúrovou a 70-ročným Jozefom Velochom.

■ **Hrnčiarске Zalužany:** s 82-ročným Jánom Magicom.

■ **Hunkovce:** so 71-ročným Jánom Čvirom.

■ **Nové Mesto nad Váhom, gen. Institoris:** s 96-ročným Jozefom Považským.

■ **Rimavská Sobota 2:** so 79-ročnou Zuzanou Potockou a so 79-ročným Mgr. Ladislavom Vargom.

■ **Rožňava:** s 81-ročnou Etelou Gundovou.

■ **Revúca – Generála Viesta:** so 78-ročným Jánom Smolkom.

■ **Závadka nad Hronom:** so 63-ročným Milanom Štubendekom.

Čeť ich nehynúcej pamiatke!

Rozlúčka so vzácnym človekom

V 85-tom roku svojho života nás 23. októbra 2018, po ťažkom zranení, navždy opustil Martin Jurík, predseda ZO SZPB v Pribyline, v okrese Liptovský Mikuláš. Naša oblasťná a základná organizácia SZPB v zosnulom stráca vzácného človeka a funkcionára, ktorý viac ako dvadsaťpäť rokov bol členom výboru a predsedom pribylinskej ZO SZPB.

Martin Jurík sa podieľal na organizovaní regionálnych osláv Výročia SNP na Podbanskom – „Partizánskej lúke“, ktorá je miestnym symbolom SNP a kde sú umiestnené pamätne tabule partizánskych oddielov operujúcich vo Vysokých Tatrách.

V roku 2015 aktívne pracoval na výrobe kópie tabule „Mapa SNP“, ktorá bola ukradnutá v roku 2001. Veľkou mierou v spolupráci s Obecným úradom obce Pribylina sa zaslúžil na premiestnení sochy symbolizujúcej SNP od Grand hotela Permon na „Partizánsku lúku“ v roku 2016.

Martin Jurík bol človek s veľkým srdcom, nesúci v sebe dobro a lásku, ktorú dával iným. Jeho česťnosť, zmysel pre spravodlivosť, svedomitosť a pracovitosť bezpochyby patrili k jeho osobnosti, kvôli ktorým si ho ľudia vážili. Bude nám chýbať.

Čeť jeho pamiatke!

Oblasťný výbor SZPB v Liptovskom Mikuláši

Spomienkové a protokolárne podujatie k 100. výročiu vzniku ČSR

Výstava Súžitie a hodnoty dvoch národov a kultúr

Dňa 25. októbra 2018 sa v Dvorane MK SR konalo spomienkové protokolárne podujatie, ktorým si predstavitelia SZPB, Matice slovenskej, Klubu Nového slova a Klubu výtvarných umelcov a teoretikov pripomenuli 100. výročie vzniku Československa.

Podujatie, ktorého sa zúčastnili aj poslanci NR SR Karol Farkašovský a Magdaléna Kuciaňová, uviedol predseda SZPB Pavol Sečkář minútou ticha a spomienkou na všetkých, ktorí obetovali svoje životy alebo sa nedožili našej národnej a štátnej slobody. Zároveň uviedol kultúrny program, v ktorom najskôr zazneli slová Martinskej deklarácie z 30. októbra 1918 (Jozef Šimonovič) a štátne hymny SR a ČR (Ivan Ožvát, sólista Opery SND).

Predseda Klubu umelcov, spisovateľov a historikov pri UR SZPB Jozef Leikert v prihovore Česi a Slováci – zápas o slobodu národnú a štátnu, hodnoty súžitia a kultúry oboch národov, zdôraznil oživenie a rozvoj národného

a umeleckého života Slovenska, inšpirujúce vzťahy a tvorivé podnety v spoľžití oboch národov.

Predseda MS Marián Gešper ocenil zásluhy viacerých osobností – aktérov vzniku ČSR, ale aj význam Deklarácie slovenského národa v Martine z 30. októbra 1918.

V kultúrnom programe zazneli Romanca od Michala Vileca a Poéma Iliju Zeljenku v podaní Petra Michalicu, hymnické piesne Materinská moja reč a Kto za pravdu horí v podaní sólistu Opery SND Ivana Ožváta. Studny domova významného pokrokového českého bibliografa a básnika Miloša Jirku. Výber z poézie Milana Rúfusa predniesol Jozef Šimonovič a výber sekvencií zo zbierky Slovo a básne Robinson

Miroslava Válka zaznel v prednese Evy Márie Chalupovej.

Protokolárnu časť podujatia tvorilo udelenie Cien predsedu Matice slovenskej. In memoriam ich získali Alexander Dubček a Štefan Nosál (za zásluhy na rozvíjaní demokratických tradícií československej štátnosti a aktívnu osobnú účasť na podporovaní a obraňovaní činnosti MS v 60-tych rokoch 20. storočia, resp. za zásluhy pri rozvíjaní a reprezentácii našich kultúrnych tradícií v zahraničí). Ocenenia si prevzali syn A. Dubčeka Pavol Dubček a v mene rodiny majstra Š. Nosála a Lúcnice Stanislav Dúžek.

Ďalšie Ceny predsedu MS získali Jozef Šimonovič, Jozef Leikert, Stanislav Harangozó a Výtvarný odbor MS.

Súčasťou slávnosti a protokolu bolo zároveň tiež udelenie a odovzdávanie ocenení Klubu Nového slova, ktorého začínajúcu tradíciu uviedol predseda Klubu NS Jozef Lysý. Ocenenia odovzdal podpredseda Klubu NS Martin Krno.

V Dvorane MK SR boli povedľa archíválií – listoviek z významných období národných dejín (meruósme roky, čs. légie, Ohlas Martinskej deklarácie – faksimile Ivana Galamboša), plagáty Vojtechy Preissiga a Štefana Bednára, portrétna sochárske geniality autorov T. Bártfaya, T. Baníka, V. Remeňa, J. Kulicha (M. M. Hodža, M. R. Štefánik, L. Novomeský, L. Svoboda, A. Dubček, K. Šmidke) a ako nóvum aj symbolické legionárske dobové súsošie F. Motošku. Ďalej tu bol portrét L. Holubyho autora S. Mikuša a portrét Petra Jilemnického z výtvarného odkazu sochára Bohumíra Prihela. Nechýbali tiež výtvarné pocty – sklo Bohumíra Prihela a obelisk ako výtvarné inšpirácie v úvahách o Hrobe neznámeho vojaka – dielo sochára Martina Palu, ktorý zároveň prekvapil aj netradičným konceptom portrétu L. Štúra. Vo vstupnej časti expozície boli prezentované reliéfne diela Mariána Polonského k 90. výročiu Lekárskej fakulty UK v Bratislave a sv. Gorazd. V spojitosti s tvorbou tohto umelca nie náhodou sme ho navrhovali na Štátnu cenu A. Dubčeka.

Z maliarskej tvorby sme prezentovali autorov F. Juríka, E. Lazinovskú, J. Fabiniho, L. Zelinu, M. Rašlu, ako aj S. Harangozóa, ktorý pri príležitosti svojich ocenení vystavoval svoje veľkomo-ravské inšpirácie Devína, ale aj obrazový diptych Praha – Bratislava, ktorým pripomenul, že na báze architektúry a dominant Bratislavy významne aktualizoval v našom národnom prostredí kvality A. Slavička, O. Kokoschku, atď.

Na výstave, samozrejme, nechýbali príznačné maliarske Hradčany, reliéfny portrét T. G. Masaryka, hodnoty tvorby K. Plicku, J. Hálu, A. Smažila, atď. Bola koncipovaná aj ako spontánne inštalované edukačné, umenovedné prostredie

– na báze národopisných máp, čs. významnaní z obdobia 1. a 2. svetovej vojny, na báze prvých vydání kníh – Janka Jesenského, Jána Rob Poničana, Laca Novomeského, nadrealistických zborníkov, atď.

Ladislav Skrak

Ján Kulich – Ludvík Svoboda, busta – hydronálum 1981.

Informácia pre čitateľov

Oblasťný výbor SZPB v Prešove pripravuje zborník s názvom „Protifašistický odboj v Prešovskom regióne v rokoch 1939-1945“ formou projektu, ktorý je podporený z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja v čiastke 500 euro.

Zborník môže byť pomôckou pre všetky oblasťné výbory SZPB nachádzajúce sa v PSK pri historickom vzdelávaní našej mládeže.

Obliv SZPB Prešov

Štefan Bednár Smrť nacizmu!, povstalecký plagát – faksimile Ivan Galamboš.

Vojtech Preissig – Boh do krivdy hromom..., plagát českého výtvarníka z obdobia 1. svetovej vojny.

Tajomstvo stavby pyramíd je odhalené

Skupina vedcov z Francúzskeho inštitútu Východnej archeológie v Káhire a Liverpoolskej univerzity v Anglicku našli zariadenie, pomocou ktorého starobyľí Egypťania, pravdepodobne, stavali pyramídy, píše Science Alert.

V jednom z lomov blízko Luxoru, kde Egypťania ťažili alabaster, archeológovia našli stopy prekladacej rampy, ktorá sa mohla používať na dvíhanie veľkých nákladov. Približný vek nálezu je najmenej 4500 rokov.

V centre zariadenia je naklonená plocha, na oboch stranách ktorej boli schodiská a otvory. Do otvorov sa mohli stavať dre-

vené stĺpy, okolo ktorých sa namotávali povrazy. Mnohotonové bloky sa upevňovali na drevené sane. Potom stavbári ťahali za povrazy a premiestňovali bloky po ploche, ktorá bola naklonená pod uhlom 20 stupňov.

Vedci už aj predtým predpokladali, že starovekí Egypťania používali podobné konštrukcie, no takýto systém našli po prvý krát.

Podľa ria.ru, 1. 11. 2018

ZRNKÁ HUMORU

Prišiel chlapík k psychiatrovi, že nemôže v noci spať

Vraj keď leží na posteli, stále sa mu zdá, že niekto je pod posteľou. A tak vojde pod posteľ a s baterkou ho tam hľadá. Lenže v tom momente sa mu zase zdá, že niekto leží na posteli. A tak celú noc pozerá pod posteľ a na posteľ a nemôže zaspáť.

Navštívil preto psychiatra, ktorý konštatoval, že je to síce ťažká diagnóza, ale že ho z toho dostane. Vraj keď bude k nemu trikrát do týždňa chodiť na procedúry, asi o pol roka, najviac tri štvrté, bude z toho von.

Chlapík sa ešte spýtal na cenu jednej procedúry. Psychiater na to: – Ako pre vás, iba 50 eur.

Keď sa asi po mesiaci obaja stretli, psychiatra zaujímalo prečo za ním ani raz neprišiel.

– Lebo už nebolo treba. Za pol deci borovičky ma z toho vyliečil sused, pochválil sa chlapík.

– A to ako? spýtal sa psychiater. – Odrezal mi nohy z posteje.

V septembri prídu žiaci do školy a už vo dverách sa pýtajú: – Pani učiteľka, prečo sa teraz oslavuje koniec druhej svetovej vojny, keď 8. mája ho oslavujeme tiež?

Učiteľka na to: – 8. mája sa oslavuje koniec 2. sv. vojny v Európe, v septembri na celom svete. A viete, kto nás oslobodil spod nemeckej okupácie?

V triede nastane ticho. – Vy neviete, kto nás oslobodil spod nemeckej okupácie? Opakuje otázku učiteľka.

Hľási sa Jožko. – No Jožko, tak povedz, kto?

– No predsa USA! Hm, a môžeš to upresniť? – Áno pani učiteľka. Bola to Udatná Sovietska Armáda!

* * *

Chlap v škôlke: – Dobrý deň, prišiel som si pre dieťa.

– Dobre, a ktoré to je?

– A nie je to fúk? Aj tak ho ráno opäť privediem.

V lekárni si mladý muž prezerá vystavený tovar

Lekárnik: – Mladý muž, môžem vám pomôcť? Chcete kondóm?

– Nie, bohužiaľ už je neskoro, detský Sunar, prosím...

* * *

Tridsiatnik pristúpil k slečne pri bare:

– Môžem ti kúpiť niečo na pitie?

Slečna sa ho namiesto odpovede spýtala: – Máš priateľku? Chlapi ako ty majú priateľku.

– Nie, rozišli sme sa pred mesiacom.

– To mi je ťa ľúto. Tak ťa poprosím o biele víno.

Po niekoľkých pohárikoch a bozkávaní sa ocitli u nej v posteli. Bola s ním veľmi spokojná. Pri obliekaní sa ho preto dôverne spýtala: – Dobre vyzeráš, si milý a úžasný v posteli, prečo si sa vlastne rozišiel s priateľkou?

– Prišla na to moja žena, priznal zahanbene.

HISTORICKÝ KALENDÁR

21. november 1939 – V súlade s Nemecko-slovenskou zmluvou (zo dňa 18. marca 1939) je Slovensku odovzdané Tešínsko, ktoré bolo od ČSR odtrhnuté v roku 1938.

22. november 1938 – Pražský parlament schválil ústavný zákon č. 299 o autonómii Slovenskej krajiny. Tak sa novoutvorený štát Čechov a Slovákov aj úradne vrátil ku svojmu pôvodnému názvu „Česko-Slovenská republika“.

22. november 1945 – Ratifikácia národným zhromaždením zmluvy ČSR a ZSSR z 29. júna 1945 o odovzdaní Zakarpatskej Ukrajiny do zostavy ZSSR.

22. 11. až 6. 12. 1945 – Banderovci sedem krát striedavo prepadli obce Nová Sedlica, Zboj, Ulič a Kolbasov, zavraždili v nich 18 osôb a obce vypálili.

22. november 2004 – VZ OSN rezolúciou 59/26 vyhlásilo 8. a 9. máj za dni spomienok a zmierenia na počesť všetkých, ktorí zomreli v čase druhej svetovej vojny. OSN vyzvala svoje členské štáty, mimovládne organizácie i jednotlivcov, aby si každý rok pripomínali tieto májové dni – jeden alebo druhý, prípadne oba. Na podujatiach sa má spomínať na všetky obete druhej svetovej vojny a má sa im vzdať náležitá pocta.

23. november 1944 – Medzi obcami Habura a Boroy sa cez frontovú líniu prebili niektoré jednotky partizánskeho zväzku Čapajev. Padol náčelník štábu Ľ. Kukorelli.

24. november 2015 – O zmene názvu pamätného dňa – Deň obetí Dukly na Deň hrdinov KDO – rozhodli poslanci NR SR schválením novely Zákona o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch. Prezident SR novelu podpísal 3. decembra 2015.

25. november 1941 – Edvard Beneš v prejave v Štátnej rade ČSR hovorí: „Budme si všetci vedomí, že tu za hranicami sme iba nepatrnou časťou národa, že ťarchu odboja vo všetkých smeroch nesie náš ľud doma... my sme tu v zahraničí iba správnym výrazom jeho snáh, jeho citov a jeho politických želaní a plánov. Nevymýšľajme sa nikto z nás ani politikov, ani vojakov do úlohy nejakých osloboditeľov.“

25. november 1941 – Predseda slovenskej vlády Vojtech Tuka podpísal v Berlíne pristúpenie SR k paktu proti Komunistickej internacionále, ktorý uzavreli Nemecko, Taliansko a Japonsko presne 5 rokov predtým.

25. november 1944 – Vrcholí formovanie 3. a 4. partizánskeho pluku v Nízkych Tatrách a 2. partizánskeho pluku J. Švermu v Lomnistej doline.

26. november 1944 – Oslobodené sú Humenné, Michalovce a Medzilaborce.

28. november 1944 – Oslobodený je Stropkov a Tokajik.

28. november 1944 – Najlepší slovenský pilot v službách RAF slovenský generál in memoriam Otto Smik zahynul pri bombardovaní železničnej stanice v belgickom Zwole.

29. november 1939 – Hitler na porade svojich veliteľov po rozbití Poľska vyhlasuje: „Od samého začiatku mi bolo jasné, že som sa nemohol uspokojiť so sudetským územím. To bolo len čiastkové riešenie. Rozhodol som sa vpadnúť do Česka. Potom nasledovalo zriadenie protektorátu a tým bola vytvorená základňa na operácie proti Poľsku.“

30. november 1944 – Selecká tragédia. Odvlčenie päťdesiat (zo zhromaždených takmer tristo) Selčanov do nemeckých koncentračných táborov za pomoc partizánom. Vrátilo sa ich deväť, no jeden vzápätí zomrel na následky tam prežitého utrpenia.

1. december 1939 – Vo Francúzsku odchádzajú na front prví čs. letci. Do bojov je na konci mája 1940 nasadených 91 čs. letcov – ostatní (695 osôb) boli rozmiestnení v čs. výcvikovom stredisku v Mérignacu a na rôznych výcvikových základniach.

1. december 1944 – Podľa údajov ukrajinského štábu partizánskeho hnutia operovalo v týchto dňoch na Slovensku 15 436 partizánov.

1. december 1944 – 4. ukrajinský front oslobodil Trebišov a Sečovce.

1. december 1947 – V Banskej Bystrici je založený ústav SNP.

2. december 1939 – Na front odchádza prvá skupina českých a slovenských letcov vo Francúzsku.

2. december 1946 – Pred Národným súdom ČSR v Bratislave sa začal proces s čelnými predstaviteľmi vojnového slovenského štátu Jozefom Tisom, Alexandrom Machom a Ferdinandom Ďurčanským (v neprítomnosti). Proces trval do 15. 4. 1947.

3. december 1938 – Berlín a Praha podpisujú tajnú dohodu, na základe ktorej ČSR nemohla „mať opevnenia a zátarasy na hranici s Nemeckom“. Tým pádom bol osud ostatného územia predurčený.

3. december 1944 – V peci na pálenie vápna v Nemeckej začali nemecké protipartizánske jednotky a jednotky POHG likvidovať antifašistov.

4. december 1944 – Beneš vydáva ústavný dekrét o národných výboch. Jeho detaily mala určiť vláda.

6. december 1944 – Spojenci bombardovali Bratislavu. Zahynulo 9 ľudí.

8. december 1939 – Podpis medzishátnej dohody medzi Nemeckom a Slovenskom o poskytovaní dobrovoľných pracovných síl na území Nemecka, prípadne Protektorátu ČaM.